

Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης

Η Επιτροπή Υπουργών έχει συσταθεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 13 έως 21 του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης. Μεταξύ άλλων έχει την αρμοδιότητα, μετά από σύσταση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης ή αναλαμβάνοντας πρωτοβουλία, να εξετάζει τις ενέργειες που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων της σύναψης συμβάσεων ή συμφωνιών καθώς και της υιοθέτησης κοινής πολιτικής από τις κυβερνήσεις για συγκεκριμένα θέματα. Οι αποφάσεις της κοινοποιούνται στα κράτη μέλη από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ανάλογα με την περίπτωση, οι αποφάσεις της Επιτροπής περιβάλλονται τον τύπο των συστάσεων προς τις κυβερνήσεις των κρατών μελών από τις οποίες μπορεί να αιτείται να ενημερωθεί για τις δράσεις που ανέλαβαν.

Απόδοση των κειμένων στην ελληνική γλώσσα: Έρικα Καλαντζή.

Περιεχόμενα

Σύσταση R (2000) 4	για το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών που εισέρχονται στα κράτη μέλη για λόγους οικογενειακής συνένωσης
Σύσταση (2004) 2	για την πρόσβαση των αλλοδαπών σε θέσεις εργασίας του δημόσιου τομέα
Σύσταση Rec (2006) 9	για την είσοδο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταναστών φοιτητών και τη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής τους
Σύσταση CM/Rec (2007) 10	για την κοινή αναπτυξιακή συνεργασία και τους μετανάστες εργαζόμενους για την ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους
Σύσταση CM/Rec (2008) 10	για τη βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο

Σύσταση R (2000) 4¹
της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη
για το νομικό καθεστώς των αλλοδαπών που εισέρχονται στα κράτη μέλη για λόγους οικογενειακής συνένωσης

Η Επιτροπή Υπουργών

Σύμφωνα με το άρθρο 15 β του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης η Επιτροπή Υπουργών,

Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση του 1950 για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και κυρίως το άρθρο 8 του εγγυάται την προστασία της οικογένειας και της ιδιωτικής ζωής, το άρθρο 14 που αποτυπώνει την αρχή της μη διάκρισης για την άσκηση των δικαιωμάτων που προστατεύει η Σύμβαση καθώς και τη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, το συναφές αυτής Πρωτόκολλο του 1967 καθώς και την Τελική Διακήρυξη και τη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

Αναγνωρίζοντας ότι η διασφάλιση της ενότητας της οικογένειας αποτελεί παγκόσμια αναγνωρισμένο δικαίωμα που αποτυπώνεται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

Συνειδητοποιώντας την ανάγκη διαφύλαξης και προστασίας του συμφέροντος και της ευημερίας των ανηλίκων και των παιδιών και την ιδιαίτερη ανάγκη τους για προστασία και βοήθεια,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη η ενότητα της οικογένειας αποτελεί μια από τις σημαντικές πηγές μετανάστευσης και ότι το καθεστώς του κατοίκου και άλλα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στα μέλη της οικογένειας αποτελούν σημαντικά στοιχεία που συμβάλλουν στην ενσωμάτωση των νέων μεταναστών στη χώρα υποδοχής,

Εκτιμώντας ότι οι κανόνες των κρατών μελών για την οικογενειακή συνένωση, ως αναπόσπαστο μέρος μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής πολιτικής μετανάστευσης και ενσωμάτωσης, πρέπει να διέπονται από κοινές αρχές,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σύσταση R (2000) 15 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την Ασφάλεια της Διαμονής των Επί Μακρό Μεταναστών, τη Σύσταση Νο. (99) 23 της Επιτροπής Υπουργών για την Οικογενειακή Συνένωση των Προσφύγων και άλλων που έχουν ανάγκη τη διεθνή προστασία καθώς και το Ψήφισμα (78) 33 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης για τη Συνένωση των Οικογενειών των Μεταναστών στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικά δικαιώματα που αναγνωρίζονται στους μετανάστες και στα μέλη των οικογενειών τους από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Κοινωνική και Ιατρική Αρωγή και το Πρωτόκολλό της (1953, ETS No. 14 και No. 14 A), την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εγκατάστασης (1955, ETS No. 19), την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Νομικό Καθεστώς των Μεταναστών Εργαζομένων (1977, ETS No. 93), τη Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στη Δημόσια Ζωή σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (1992, ETS No. 144), την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (1996, ETS No. 160), τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη (1996, ETS No. 163) και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ιθαγένειας (1997, ETS, No. 166).

Συστήνει στις κυβερνήσεις να εφαρμόσουν στις νομοθεσίες τους και στη διοικητική πρακτική τους τις ακόλουθες αρχές:

¹Υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 26.3.2002 κατά την 790η Συνάντηση των Αναπληρωτών τους.

I. Πεδίο εφαρμογής

1. Για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης ο όρος «μέλη της οικογένειας» καλύπτει όλα τα άτομα στα οποία επιτρέπεται να διαμένουν στο έδαφος κράτους μέλους με κάποιον πολίτη του ή νόμιμα διαμένοντα αλλοδαπό προκειμένου να δημιουργήσουν ή να διαφυλάξουν την οικογενειακή μονάδα.

2. Για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης «παιδί» σημαίνει κάθε ανθρώπινη ύπαρξη κάτω των 18 ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

II. Καθεστώς διαμονής των μελών της οικογένειας

1. Αφού επιτραπεί η είσοδος στα κράτη μέλη για λόγους οικογενειακής συνένωσης πρέπει να χορηγείται στο ενδιαφερόμενο μέλος της οικογένειας άδεια εγκατάστασης, ανανεώσιμη άδεια παραμονής ισόχρονης διάρκειας με αυτή του αρχηγού της οικογένειας ή ανανεώσιμη άδεια παραμονής.

2. Αποφασίζοντας για τη διάρκεια της άδειας παραμονής που χορηγείται στα παιδιά που είναι μέλη της οικογένειας τα κράτη μέλη πρέπει πρωταρχικά να λαμβάνουν υπόψη το συμφέρον τους και την ευημερία τους.

III. Αυτονομία του καθεστώτος διαμονής των μελών της οικογένειας σε σχέση με αυτό του αρχηγού της οικογένειας

1. Μετά από περίοδο τεσσάρων ετών νόμιμης παραμονής πρέπει να χορηγείται στα ενήλικα παιδιά αυτοτελής άδεια παραμονής ανεξάρτητη από αυτή του αρχηγού της οικογένειας.

2. Σε περίπτωση διαζυγίου, χωρισμού ή θανάτου του αρχηγού της οικογένειας το μέλος της οικογένειας που διαμένει νόμιμα για τουλάχιστον ένα χρόνο στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να ζητήσει αυτοτελή άδεια παραμονής. Τα κράτη θα εξετάζουν και θα ικανοποιούν αυτά τα αιτήματα. Κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεων πρέπει να συνεκτιμάται ιδιαίτερα το συμφέρον του παιδιού.

IV. Αποτελεσματική προστασία της οικογένειας από την απέλαση

1. Κατά την ανάκληση, άρνηση χορήγησης της άδειας παραμονής ή την απέλαση μέλους της οικογένειας τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συνεκτιμούν διάφορα κριτήρια, όπως τον τόπο γέννησης του ενδιαφερόμενου, την ηλικία του όταν εισήλθε στο έδαφός τους, τη διάρκεια της παραμονής του, τις οικογενειακές του σχέσεις, την ύπαρξη οικογενειακών δεσμών στη χώρα καταγωγής και την σταθερότητα των κοινωνικών και πολιτισμικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής. Ιδιαίτερα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το συμφέρον και η ευημερία των παιδιών.

2. Όταν τα κράτη μέλη ανακαλούν ή δεν ανανεώνουν την άδεια παραμονής μέλους της οικογένειας και διατάσσουν σε βάρος του απέλαση υποχρεούνται να παρέχουν στον ενδιαφερόμενο το δικαίωμα άσκησης προσφυγής ενώπιον ανεξάρτητων διοικητικών αρχών ή δικαστηρίων.

V. Ισότητα πρόσβασης των μελών της οικογένειας στην αγορά εργασίας, στην εκπαίδευση και στα κοινωνικά δικαιώματα

1. Ως προς την πρόσβαση στην απασχόληση τα μέλη της οικογένειας πρέπει να απολαμβάνουν μεταχείριση όμοια με αυτήν που επιφυλάσσεται στον αρχηγό της οικογένειας. Οι περιοδοι αναμονής των μελών της οικογένειας των βραχυχρονίως διαμενόντων αλλοδαπών που έχουν υιοθετηθεί από τα κράτη μέλη λόγω των συνθηκών της αγοράς εργασίας δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα δύο έτη.

2. Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να απολαμβάνουν κοινωνικά δικαιώματα, σύμφωνα με

τα οριζόμενα στη νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, όμοια με αυτά που απολαμβάνει ο αρχηγός της οικογένειας όσον αφορά στη φροντίδα της υγείας και στην κοινωνική ασφάλιση.

3. Εάν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας πρέπει να απολαμβάνουν μεταχείριση όμοια με αυτήν που επιφυλάσσεται στους πολίτες του κράτους υποδοχής όσον αφορά στις συνθήκες εργασίας και στην εγγραφή καθώς και στην ενεργή και παθητική συμμετοχή στα συνδικάτα εργαζομένων.

4. Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να απολαμβάνουν μεταχείριση όμοια με αυτήν των πολιτών της χώρας υποδοχής – σύμφωνα με τη νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους – όσον αφορά στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική κατάρτιση, στην αρχική και μεταγενέστερη επιμόρφωση, συμπεριλαμβανομένης της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τους πολίτες της χώρας υποδοχής.

VI. Ελευθερία κυκλοφορίας

Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να απολαμβάνουν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους, το δικαίωμα ελευθερίας κυκλοφορίας στα έδαφος του κράτους παραμονής.

VII. Συμμετοχή των μελών της οικογένειας στην πολιτική ζωή

1. Μετά από πέντε χρόνια νόμιμης παραμονής τα μέλη της οικογένειας πρέπει να απολαμβάνουν το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη διαδικασία ανάδειξης των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης, κατά τα οριζόμενα στη Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στη Δημόσια Ζωή σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις που προβλέπονται για τους πολίτες των χωρών υποδοχής.

2. Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να απολαμβάνουν όμοια με τους πολίτες της χώρας υποδοχής μεταχείριση όσον αφορά στην ελευθερία συνάθροισης, του συνεταιρίζεσθαι και έκφρασης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

VIII. Κτήση ιθαγένειας

Κάθε κράτος μέλος πρέπει να διευκολύνει την απονομή της υπηκοότητας στα μέλη της οικογένειας των μακροχρόνια διαμενόντων αλλοδαπών σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ιθαγένειας (1997).

IX. Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα σύσταση δεν επιδρά στην ελεύθερη επιλογή των κρατών μελών να προβλέπουν ευνοϊκότερο νομικό καθεστώς για τα μέλη της οικογένειας.

2. Η παρούσα σύσταση δεν θίγει τα δικαιώματα των μακροχρόνια διαμενόντων μεταναστών που ορίζονται στη Σύσταση R (2000) 5 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ασφάλεια της παραμονής των μακροχρονίως διαμενόντων μεταναστών.

3. Τα κράτη μέλη που δεν το έχουν ήδη πράξει ενθαρρύνονται να κυρώσουν την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Κοινωνική και Ιατρική Αρωγή και το Πρωτόκολλό της (1953, ETS No. 14 και No. 14 A), την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εγκατάστασης (1955, ETS No. 19), την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Νομικό Καθεστώς των Μεταναστών Εργαζομένων (1977, ETS No. 93), τη Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στη Δημόσια Ζωή σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (1992, ETS No. 144), την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (1996, ETS No. 160), τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη (1996, ETS No. 163) και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ιθαγένειας (1997, ETS, No. 166).

Σύσταση (2004) 2² **Για την πρόσβαση των αλλοδαπών σε θέσεις εργασίας του δημόσιου τομέα**

Η Επιτροπή Υπουργών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 β) του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι να επιτευχθεί μεγαλύτερη ενότητα μεταξύ των μελών του,

Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση του 1950 για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και ειδικότερα, το άρθρο 8, το οποίο εγγυάται την προστασία της οικογενειακής και της ιδιωτικής ζωής, το άρθρο 14 το οποίο αποτυπώνει την αρχή της απαγόρευσης της διακριτικής μεταχείρισης κατά την άσκηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζει η Σύμβαση, καθώς και τη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

Υπενθυμίζοντας τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη του 1961³ και τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη του 1996 και ειδικότερα τα άρθρα 18 και 19 καθώς και τα σχετικά συμπεράσματα της Επιτροπής Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων,

Υπενθυμίζοντας την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1977 για το Νομικό Καθεστώς των Μεταναστών Εργαζομένων,

Εκτιμώντας ότι σημαντικά δικαιώματα έχουν αναγνωρισθεί στους μετανάστες στους οποίους επιτρέπεται να εργάζονται δυνάμει της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Κοινωνική και Ιατρική Συνδρομή και του Πρωτοκόλλου της (1953), της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Εγκατάστασης (1955), της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Νομικό Καθεστώς των Μεταναστών Εργαζομένων (1977), της Σύμβασης για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στην Δημόσια Ζωή σε Τοπικό Επίπεδο (1992), του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (1996) και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ιθαγένεια (1997),

Λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση (2000) 15 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ασφάλεια της παραμονής των επί μακρό διαμενόντων μεταναστών, τη Σύσταση 915 (1981) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης για το καθεστώς των μεταναστών εργαζομένων στις χώρες υποδοχής και τη Σύσταση 712 (1973) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης για την ένταξη των μεταναστών εργαζομένων στην κοινωνία των χωρών υποδοχής,

Λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης 1187 (1992) για τις σχέσεις των μεταναστών και των συνδικάτων, την Απόφαση (76) 11 της Επιτροπής Υπουργών για την ισότητα μεταχείρισης των ημεδαπών και των μεταναστών εργαζομένων όσον αφορά στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στην επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση.

Συνεκτιμώντας ότι δύο εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Μετανάστευση και ειδικότερα η έκθεση με τον τίτλο « Διαφορετικότητα και Συνοχή: νέες προκλήσεις για την ένταξη των μεταναστών και των μειονοτήτων» και η έκθεση με τον τίτλο «Πλαίσιο των πολιτικών ένταξης» υπογραμμίζουν ότι η ισότητα των δικαιωμάτων και των ευκαιριών αποτελούν κοινές αξίες εγγενείς στη δημοκρατική κοινωνία και στην πολιτισμική διαφορετικότητα,

Λαμβάνοντας υπόψη την Τελική Διακήρυξη που υιοθετήθηκε κατά την 7^η Διάσκεψη των Ευρωπαίων Υπουργών, αρμόδιων για Θέματα Μετανάστευσης, που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι το 2002⁴,

Αναγνωρίζοντας ότι η παρουσία μεταναστών και αλλογενών πολιτών ή πολιτών με μετανα-

² Υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 24.3.2004 κατά την 877^η συνάντηση των Αναπληρωτών τους.

³ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα έχει κυρώσει τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη με το Ν. 1426/1984 (ΦΕΚ 32, τ. Α').

⁴ Σημείωση της επιμελήτριας: βλέπε σχετικά σε ΕΔΠΑ 2002, σελ. 475.

στευτικό υπόβαθρο που έχουν διαφορετικές γλωσσικές δεξιότητες και πολιτισμικές παραδόσεις μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής των σύγχρονων κοινωνιών,

Αναγνωρίζοντας ότι οι δημόσιες υπηρεσίες έχουν ιδιαίτερη υποχρέωση να πρωτοστατήσουν και να παραδειγματίσουν με την πρακτική που εφαρμόζουν σε θέματα απασχόλησης και άρα να ενθαρρύνουν και άλλους τομείς να υιοθετήσουν ανοικτές πολιτικές απασχόλησης όσον αφορά στους μετανάστες/εθνοτικές μειονότητες,

Λαμβάνοντας υπόψη το νομικό πλαίσιο που αναπτύσσεται στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου για την εφαρμογή κοινής μεταναστευτικής πολιτικής, κατά τα οριζόμενα στην Συνθήκη Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε,

Συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών να εφαρμόζουν τις ακόλουθες αρχές στη νομοθεσία τους και στη διοικητική πρακτική⁵:

I. Πεδίο εφαρμογής

1. Στο πλαίσιο της παρούσας σύστασης ο όρος «εργαζόμενος του δημόσιου τομέα» σημαίνει κάθε εργαζόμενο του οποίου η θέση εργασίας χρηματοδοτείται μερικά ή καθ' ολοκληρία, άμεσα ή έμμεσα, από δημόσιους πόρους σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο.

2. Η παρούσα σύσταση εφαρμόζεται στους αλλοδαπούς, συμπεριλαμβανομένων των ανιθαγενών, που δικαιούνται ελεύθερη πρόσβαση στην εθνική αγορά εργασίας.

3. Η παρούσα σύσταση δεν εφαρμόζεται για θέσεις εργασίας του δημόσιου τομέα, στις οποίες σύμφωνα με τις εθνικές ρυθμίσεις διορίζονται ημεδαποί και απαιτούν:

α) την άσκηση δημόσιας εξουσίας,

β) υψηλό επίπεδο ευθύνης για την προάσπιση σημαντικών συμφερόντων του κράτους,

γ) την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την υποχρέωση διαφύλαξης του γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, κυρίως της «εθνικής ασφάλειας» και των «κρατικών μυστικών».

II. Σχέδια δράσης

1. Τα κράτη μέλη θα αναπτύξουν πολιτικές / σχέδια δράσης που προάγουν την πρόσβαση των αλλοδαπών στην απασχόληση σε θέσεις του δημόσιου τομέα και τους ενθαρρύνουν να υποβάλλουν υποψηφιότητα για να διοριστούν :

α) παρέχοντας στους μετανάστες τις αναγκαίες πληροφορίες και δημοσιεύοντας τις προκηρύξεις για την πλήρωση των θέσεων εργασίας στον τύπο που μπορούν να διαβάσουν,

β) αναπτύσσοντας προσβάσιμα συστήματα για τον εντοπισμό των ισότιμων προσόντων,

γ) εφαρμόζοντας πιο ευέλικτους κανόνες για την αξιολόγηση των προσόντων ή των αλλοδαπών πτυχίων με την προϋπόθεση ότι οι αλλοδαποί διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα για τη θέση εργασίας και ικανοποιούν τους όρους που προβλέπονται στο πεδίο εφαρμογής υπό στοιχείο I. της παρούσας σύστασης,

δ) προάγοντας την πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση,

ε) παρέχοντας τη δυνατότητα κατάρτισης στους υποψηφίους με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

2. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίσουν ισότητα μεταχείρισης στην πρόσληψη, στις προαγωγές, στις συνθήκες απασχόλησης και στο μισθολόγιο υιοθετώντας στρατηγικές διαχείρισης της διαφορετικότητας στις πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού.

3. Τα κράτη μέλη οφείλουν να διερευνήσουν τη δυνατότητα να αναθέσουν στη δημόσια

⁵ Η Ελβετία διατύπωσε την ακόλουθη επιφύλαξη κατά την υιοθέτηση της σύστασης: στην Ελβετία διαφέρουν από καντόνι σε καντόνι οι ρυθμίσεις πρόσβασης στην απασχόληση όταν πρόκειται για θέσεις εργασίας του δημόσιου τομέα (υγεία, εκπαίδευση, διοίκηση κλπ). Κατά συνέπεια, όσον αφορά στα καντόνια της η Ελβετία διατηρεί το δικαίωμα να εξαρτά από την ιθαγένεια την πρόσβαση στην απασχόληση σε θέσεις του δημόσιου τομέα.

διοίκηση να αναπτύξει σχέδια δράσης που προάγουν την εθνική και πολιτισμική διαφορετικότητα των εργαζόμενων.

4. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υιοθετήσουν μέτρα για την καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και / ή θεσμικής διάκρισης στην απασχόληση των αλλοδαπών στο δημόσιο τομέα.

III. Διαγωνισμοί για θέσεις απασχόλησης στο δημόσιο τομέα

1. Όταν είναι δυνατό, τα κράτη μέλη οφείλουν να παρέχουν στους αλλοδαπούς τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς για την πρόσληψη σε θέσεις απασχόλησης του δημόσιου τομέα.

2. Οι αλλοδαποί στους οποίους επιτρέπεται να συμμετέχουν σε διαγωνισμούς για θέσεις απασχόλησης του δημόσιου τομέα απολαμβάνουν, τόσο σε επίπεδο νόμου όσο και σε επίπεδο πρακτικής, ισότιμη μεταχείριση με τους ημεδαπούς.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να υιοθετήσουν συγκεκριμένα μέτρα για να ενθαρρύνουν τους αλλοδαπούς να υποβάλουν υποψηφιότητα για θέσεις εργασίας σε περιοχές όπου είναι υψηλό το ποσοστό των αλλοδαπών ή των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο επί του πληθυσμού .

4. Τα παραπάνω ισχύουν, ειδικότερα, για τους τομείς της δημόσιας διοίκησης όπου είναι αναγκαίο να αντανακλάται η διαφορετικότητα της κοινωνίας.

5. Τα παραπάνω ισχύουν επίσης για θέσεις εργασίας σε τομείς όπου η παρουσία τους είναι επωφελής για το μεταναστευτικό πληθυσμό και συμβάλει στη διαφορετικότητα.

IV. Προϋπόθεση εθνικότητας / ιθαγένειας

1. Στο μέτρο του δυνατού, τα κράτη μέλη καλούνται να τροποποιήσουν την εθνική νομοθεσία τους που ρυθμίζει την απασχόληση σε τομείς ή θέσεις εργασίας όπου δεν είναι καθοριστικής σημασίας η διατήρηση της προϋπόθεσης της εθνικότητας ή της ιθαγένειας.

2. Τα κράτη μέλη καλούνται να αναθέσουν σε θεσμικά όργανα ή εμπειρογνώμονες να διεξάγουν ενδεδειγμένη έρευνα για όλες τις θέσεις του δημόσιου τομέα, ώστε να καταγράψουν αυτές που δεν πρέπει να εξαρτώνται από την προϋπόθεση της εθνικότητας ή της ιθαγένειας.

3. Για τους τομείς ή τις θέσεις εργασίας που προϋποθέτουν την εθνικότητα ή την ιθαγένεια του κράτους μέλους, πλην των εξαιρουμένων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.3 της παρούσας, το κράτος μέλος μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο να επιτρέψει την πρόσβαση των αλλοδαπών, για παράδειγμα σε συμβατική βάση.

V. Γλωσσολογικές προϋποθέσεις

1. Τα κράτη μέλη θα απαιτούν μόνον τις γλωσσικές ικανότητες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων που αναλαμβάνουν οι αλλοδαποί. Το απαιτούμενο επίπεδο γνώσης της γλώσσας πρέπει να είναι ανάλογο της θέσης εργασίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορεί να επιθυμούν να ενθαρρύνουν ενεργά τους εργαζόμενους του δημόσιου τομέα να βελτιώσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες, ειδικότερα διευκολύνοντας την πρόσβασή τους σε μαθήματα γλώσσας.

VI. Τελικές διατάξεις

1. Η παρούσα σύσταση επιτρέπει στα κράτη μέλη την ελευθερία να καθορίσουν ευνοϊκότερο νομικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υποψήφιους για απασχόληση σε θέσεις του δημόσιου τομέα.

2. Η παρούσα σύσταση στηρίζεται στην αρχή σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν επιφυλάσσουν διαφορετική μεταχείριση στους ημεδαπούς πολίτες τους και στους αλλογενείς πολίτες όσον αφορά στην πρόσβαση στην απασχόληση σε θέσεις του

δημόσιου τομέα.

3. Εάν, παρόλα αυτά, προβλέπεται διαφορετική μεταχείριση, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της παρούσας σύστασης στους αλλογενείς πολίτες τους.

4. Η παρούσα σύσταση δεν θίγει το νομικό καθεστώς των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εργάζονται σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε το νομικό καθεστώς των μεταναστών τρίτων χωρών που επιτρέπεται να εργάζονται σε κράτη μέλη της Ε.Ε. και υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής συμφωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες.

5. Η παρούσα σύσταση δεν θίγει τα δικαιώματα των επί μακρό διαμενόντων μεταναστών που ορίζονται στη Σύσταση (2000) 15 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ασφάλεια της διαμονής των επί μακρό διαμενόντων μεταναστών.

6. Τα κράτη μέλη που δεν το έχουν ακόμα πράξει ενθαρρύνονται να κυρώσουν την Ευρωπαϊκή Σύμβαση περί Ιατρικής και Κοινωνικής Αντίληψης⁶, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εγκατάστασης⁷, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Νομικό Καθεστώς των Μεταναστών Εργαζομένων⁸, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στη Δημόσια Ζωή σε Τοπικό Επίπεδο⁹, τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη¹⁰ και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ιθαγένειας¹¹.

⁶ Σημείωση της επιμελήτριας: έχει κυρωθεί από την Ελλάδα με το Ν.Δ. 4017/1959 (ΦΕΚ 246, τ. Α')

⁷ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εγκατάστασης και το προσαρτημένο σ' αυτή Πρωτόκολλο έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα με το Ν.Δ. 4429/1964 (ΦΕΚ 218, τ. Α')

⁸ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ελλάδα υπέγραψε τη Σύμβαση στις 24.11.1977. Δεν την έχει κυρώσει.

⁹ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ελλάδα δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση αυτή.

¹⁰ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ελλάδα υπέγραψε τον αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη στις 3.5.1996, αλλά δεν τον έχει κυρώσει.

¹¹ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ελλάδα υπέγραψε την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Ιθαγένεια στις 6.11.1997. Δεν την έχει κυρώσει.

Σύσταση Rec (2006) 9
της Επιτροπής Υπουργών των κρατών μελών
για την είσοδο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταναστών φοιτητών και τη
συνεργασία με τις χώρες καταγωγής τους¹²

Η Επιτροπή Υπουργών

Δυνάμει του άρθρου 15 (β) του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Εκτιμώντας ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η πραγμάτωση της μέγιστης ενότητας μεταξύ των μελών του,

Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών του 1950 και τα Πρωτόκολλά της, και ειδικότερα το άρθρο 8 που εγγυάται το δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής και της ιδιωτικής ζωής, το άρθρο 14 που κατοχυρώνει την απαγόρευση των διακρίσεων για τα δικαιώματα που προστατεύει η Σύμβαση, το άρθρο 2 του 1^{ου} Πρόσθετου Πρωτοκόλλου¹³ που ορίζει ότι κανείς δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα στην εκπαίδευση, το άρθρο 2 του 4^{ου} Πρωτοκόλλου¹⁴ που εγγυάται την ελευθερία κυκλοφορίας, το άρθρο 1 του 12^{ου} Πρωτοκόλλου¹⁵ που απαγορεύει τις διακρίσεις καθώς και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση του 1997 για την Αναγνώριση των Τίτλων Ανωτάτης Εκπαίδευσης στην Ευρώπη που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αναγνώρισης σε ένα κράτος των προσόντων που έχουν αποκτηθεί σε ένα άλλο,

Συγκεκριμώντας την Οδηγία 2004/114/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 13.12.2004¹⁶ σχετικά με τις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές, την ανταλλαγή μαθητών, την άμισθη πρακτική άσκηση ή την εθελοντική υπηρεσία,

Αναγνωρίζοντας ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση αποτελεί θεμελιώδη αρχή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και ότι η ανωτάτη εκπαίδευση, που διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην απόκτηση και στην πρόοδο της γνώσης, αποτελεί εξαιρετικό πολιτισμικό και επιστημονικό προσόν τόσο για τους ενδιαφερόμενους όσο και για την κοινωνία,

Εκτιμώντας ότι για τις χώρες καταγωγής και κυρίως για τις υπό ανάπτυξη χώρες το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί σημαντικό πόρο που μπορεί να συμβάλει στη διαρκή ανάπτυξή τους και στην κοινωνική και οικονομική τους πρόοδο,

Εκτιμώντας ότι η κινητικότητα των μεταναστών φοιτητών συμβάλει στην ειρήνη, στην αμοιβαία κατανόηση και στην ανοχή και δημιουργεί κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των λαών και των εθνών,

Αναγνωρίζοντας ότι η κινητικότητα των μεταναστών φοιτητών αποσκοπεί στη βελτίωση των προσόντων τους και των επαγγελματικών δεξιοτήτων τους,

Επιβεβαιώνοντας την ανάγκη για βελτίωση του νομικού καθεστώτος των μεταναστών φοιτητών και για διευκόλυνση της πρόσβασής τους, στα κράτη μέλη, στα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα σε συνθήκες όμοιες με αυτές που απολαμβάνουν οι φοιτητές που είναι πολίτες των κρατών μελών,

Λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση R (84) 13 της Επιτροπής Υπουργών των κρατών μελών για την κατάσταση των μεταναστών φοιτητών,

¹² Υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 12.7.2006 κατά την 971^η συνάντηση των αντιπροσώπων τους.

¹³ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα το έχει κυρώσει με το Ν.Δ. 53/1974 (ΦΕΚ 256, τ. Α').

¹⁴ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στο 4^ο Πρωτόκολλο.

¹⁵ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα υπέγραψε το 12^ο Πρωτόκολλο στις 4 Νοεμβρίου 2000 και δεν το έχει κυρώσει.

¹⁶ Σημείωση της επιμελήτριας: έχει δημοσιευθεί σε ΕΕ L 375/23.12.2004.

Υπενθυμίζοντας ότι κατά την 7^η Διάσκεψη των Ευρωπαϊκών Υπουργών αρμόδιων για τη Μετανάστευση στο Συμβούλιο της Ευρώπης οι Υπουργοί πρότειναν στην Επιτροπή Υπουργών να ενισχύσει το διάλογο και την εταιρική σχέση σε θέματα μετανάστευσης μεταξύ των κρατών μελών και, ανάλογα με την περίπτωση, με κράτη που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών να υιοθετήσουν τις παρακάτω αρχές στη νομοθεσία τους και στη διοικητική πρακτική,

Υπενθυμίζει ότι η παρούσα σύσταση παρέχει σε κάθε κράτος την ελευθερία να επιφυλάξει ευνοϊκότερο νομικό καθεστώς στους αλλοδαπούς που αιτούνται την εισδοχή στο έδαφός του ή που έχουν ήδη εισέλθει στο έδαφός του για λόγους σπουδών,

Συστήνει στα κράτη μέλη να ενημερώσουν με τις κατάλληλες διαδικασίες τα αρμόδια εθνικά όργανα για τις αρχές που υιοθετούνται με την παρούσα σύσταση,

Ενθαρρύνει τα κράτη μέλη, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει, να κυρώσουν την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1953 περί Ιατρικής και Κοινωνικής Αντίληψης¹⁷, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εγκατάστασης του 1955¹⁸, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1977 για το Νομικό Καθεστώς των Μεταναστών Εργαζομένων¹⁹, τη Σύμβαση του 1992 για τη Συμμετοχή των Αλλοδαπών στη Δημόσια Ζωή σε Τοπικό Επίπεδο²⁰, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του 1996 για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών²¹, τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη του 1996²² και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ιθαγένειας του 1997²³.

I. Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα σύσταση εφαρμόζεται στους μετανάστες φοιτητές που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης κράτους μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης ο όρος «μετανάστης φοιτητής» σημαίνει κάθε αλλοδαπό, συμπεριλαμβανομένων όσων προέρχονται από τις υπό ανάπτυξη χώρες και των ανιθαγενών, εφόσον:

- ο ενδιαφερόμενος έχει γίνει δεκτός προς φοίτηση σε ίδρυμα ανωτάτης εκπαίδευσης κράτους μέλους για να παρακολουθήσει ως κύρια δραστηριότητα κύκλο σπουδών, και
- ο ενδιαφερόμενος θα παρακολουθήσει ή παρακολουθεί πρόγραμμα σπουδών που ολοκληρώνονται με τίτλο που αναγνωρίζεται από τη νομοθεσία και / ή τη διοικητική πρακτική του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή πρόγραμμα προετοιμασίας γι' αυτόν τον τύπο σπουδών, και
- ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εισδοχή στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους προκειμένου να παρακολουθήσει αυτόν τον κύκλο σπουδών ή βρίσκεται ήδη στο έδαφος του συμβαλλόμενου κράτους.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης ο όρος «ίδρυμα ανωτάτης εκπαίδευσης» σημαίνει κάθε ίδρυμα, δημόσιο ή ιδιωτικό, αναγνωρισμένο ή του οποίου το πρόγραμμα σπουδών έχει αναγνωρισθεί από το κράτος μέλος και το οποίο κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας και / ή της διοικητικής πρακτικής του ενδιαφερόμενου κράτους χαρακτηρίζεται ως ανωτάτης εκπαίδευσης.

¹⁷ Σημείωση της επιμελήτριας: έχει κυρωθεί από την Ελλάδα με το Ν. 4017/1959 (ΦΕΚ 246, τ. Α').

¹⁸ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εγκατάστασης και το προσαρτημένο σ' αυτήν Πρωτόκολλο έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα με το Ν.Δ. 4429/1964 (ΦΕΚ 218, τ. Α').

¹⁹ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα υπέγραψε τη Σύμβαση στις 24.11.1997. Δεν την έχει κυρώσει.

²⁰ Σημείωση της επιμελήτριας: Η Ελλάδα δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση αυτή.

²¹ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα έχει κυρώσει τη Σύμβαση με το Ν. 2502/1997 (ΦΕΚ 103, τ. Α').

²² Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα υπέγραψε τον Αναθεωρημένο Κοινωνικό Χάρτη στις 3.5.1996, αλλά δεν τον έχει κυρώσει.

²³ Σημείωση της επιμελήτριας: η Ελλάδα υπέγραψε την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ιθαγένειας στις 6.11.1997. Δεν την έχει κυρώσει.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να διευρύνουν το πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύστασης προσαρμόζοντας κατάλληλα το περιεχόμενό της και τηρώντας τις αρχές που περιλαμβάνει σε όσους αιτούνται την εισδοχή στο έδαφός τους ή έχουν ήδη εισέλθει στο έδαφός τους για λόγους σπουδών πλην των προαναφερομένων συμπεριλαμβανομένης της άμισθης επαγγελματικής κατάρτισης που αποσκοπεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων τους.

II. Προϋποθέσεις εισδοχής

1. Έχει δικαίωμα εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους ο μετανάστης φοιτητής που πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α. είναι κάτοχος ισχυρού ταξιδιωτικού εγγράφου σύμφωνα με τη νομοθεσία ή τη διοικητική πρακτική του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους συμπεριλαμβανομένης της θεώρησης εισόδου, εφόσον είναι αναγκαία,

β. είναι κάτοχος βεβαίωσης που πιστοποιεί ότι έχει γίνει δεκτός προς φοίτηση σε ίδρυμα ανωτάτης εκπαίδευσης,

γ. μπορεί να αποδείξει, στην περίπτωση που τούτο αποτελεί προϋπόθεση για την εισδοχή του στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, ότι διαθέτει επαρκή γνώση της γλώσσας στην οποία διδάσκεται ο κύκλος σπουδών που προτίθεται να παρακολουθήσει,

δ. μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει για τη διάρκεια της διαμονής του τους αναγκαίους πόρους που καλύπτουν τα έξοδα της διαβίωσής του, των σπουδών του και της επιστροφής του στη χώρα καταγωγής του.

i. τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από το μετανάστη φοιτητή να διαθέτει οικονομικούς πόρους τουλάχιστον ισόποσους με το ελάχιστο μηνιαίο ποσό που κάθε κράτος μέλος ορίζει και δημοσιεύει ως βάση αναφοράς για την εισδοχή στο έδαφός του για λόγους σπουδών,

ii. τα κράτη μέλη δεν πρέπει να απαιτούν από το μετανάστη φοιτητή να καταθέσει σε τραπεζικό λογαριασμό χρηματικό ποσό τέτοιου ύψους που ευλόγως μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά οικονομικό εμπόδιο για την εισδοχή του,

iii. τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν υπόψη τους πόρους σε είδος που μπορεί να διαθέτει ο φοιτητής διαρκούς της διαμονής του και / ή τα εισοδήματα που θα μπορούσε να αποκτήσει από την άσκηση νόμιμης μισθωτής δραστηριότητας σύμφωνα με το τμήμα VII της παρούσας σύστασης.

ε. διαθέτει ιατρική ασφάλιση για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτει κατά κανόνα το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων της μητρότητας και της αναπηρίας, εκτός εάν έχει παρόμοια ασφάλιση ως φοιτητής.

2. Όταν η παρουσία του μετανάστη φοιτητή αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη, την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία απορρίπτεται το αίτημά του για εισδοχή και / ή διαμονή στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

III. Άδεια διαμονής²⁴

1. Η χορηγούμενη στο μετανάστη φοιτητή άδεια διαμονής πρέπει να είναι τουλάχιστον ετήσιας ισχύος εκτός εάν η διάρκεια του προγράμματος σπουδών είναι μικρότερη.

2. Η άδεια διαμονής πρέπει να ανανεώνεται εφόσον ο μετανάστης φοιτητής συνεχίζει να πληροί τις προϋποθέσεις εισδοχής που αναφέρονται στο τμήμα II της παρούσας και αποδεικνύει επαρκή πρόοδο στις σπουδές του κατά τα οριζόμενα στη νομοθεσία ή στη διοικητική πρακτική του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

3. Η άδεια διαμονής ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται όταν ο μετανάστης φοιτητής δεν πληροί τις προϋποθέσεις του τμήματος II της παρούσας και / ή εάν αποκτήθηκε με δόλια μέσα.

²⁴ Ο όρος «άδεια διαμονής» σημαίνει οιοδήποτε τίτλο διαμονής στην επικράτεια του κράτους μέλους.

4. Η άδεια διαμονής ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται όταν ο μετανάστης φοιτητής δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες του τμήματος VII της παρούσας που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις απασχόλησης.

IV. Διαδικασία

1. Προκειμένου για την εφαρμογή ταχύρρυθμης διαδικασίας εισδοχής τα κράτη μέλη οφείλουν, στο μέτρο του εφικτού, να ενθαρρύνουν τη σύναψη επίσημων συμφωνιών μεταξύ της εθνικής αρχής που είναι αρμόδια για την εισδοχή των μεταναστών φοιτητών στο έδαφός τους και των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

2. Τα κράτη μέλη οφείλουν να δημοσιεύουν πληροφορίες για τη μέση χρονική διάρκεια επεξεργασίας μιας ορθά συμπληρωμένης αίτησης για εισδοχή.

3. Κάθε απόφαση για την εισδοχή στο έδαφος ή για την ανανέωση του τίτλου διαμονής πρέπει να λαμβάνεται και να κοινοποιείται στο μετανάστη φοιτητή εντός ευλόγου χρόνου και σε κάθε περίπτωση σε προθεσμία που δεν κωλύει την παρακολούθηση των σπουδών του.

4. Στην περίπτωση έκδοσης αρνητικής απόφασης ο μετανάστης φοιτητής πρέπει να ενημερώνεται για το δικαίωμά του να ασκήσει προσφυγή και για τις σχετικές προθεσμίες που προβλέπει η νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

V. Προσφυγές

1. Σύμφωνα με τη νομοθεσία τους, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν στους μετανάστες φοιτητές το δικαίωμα να προσβάλουν κάθε απόφαση για την εισδοχή στο έδαφός τους ή για τη χορήγηση άδειας διαμονής.

α. Στην περίπτωση απόρριψης αίτησης εισδοχής στο έδαφος της χώρας υποδοχής, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος υποχρεούται να προβλέπει, στο μέτρο του εφικτού, τη δυνατότητα άσκησης διοικητικής προσφυγής που εξετάζεται με απλουστευμένη ή ταχύρρυθμη διαδικασία,

β. Στην περίπτωση άρνησης χορήγησης, ανανέωσης ή ανάκλησης της άδειας διαμονής πρέπει να παρέχεται στον ενδιαφερόμενο το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή και ενώπιον διοικητικού οργάνου ή εφόσον είναι εφικτό ενώπιον δικαστηρίου.

VI. Πρόσβαση στα δικαιώματα

1. Οι μετανάστες φοιτητές που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος του κράτους μέλους και / ή είναι εφοδιασμένοι με άδεια διαμονής έχουν το δικαίωμα εισόδου και εξόδου από αυτό.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να διευκολύνουν την ελευθερία κυκλοφορίας των μεταναστών φοιτητών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία υιοθετώντας στο μέτρο του δυνατού ταχύρρυθμες διαδικασίες για τις θεωρήσεις εισόδου, εξόδου ή διέλευσης.

2. Διαρκούς της διαμονής τους οι μετανάστες φοιτητές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας της υγείας.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτρέπουν στους μετανάστες φοιτητές να συνάπτουν ασφάλειες υγείας που καλύπτουν το σύνολο των κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων της μητρότητας και της αναπηρίας).

Οι μετανάστες φοιτητές που στερούνται προσωρινά επαρκών πόρων διαβίωσης πρέπει να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες πρόνοιας και υγείας που προβλέπουν η εθνική νομοθεσία και οι ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες.

3. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπει η εθνική νομοθεσία της χώρας υποδοχής οι μετανάστες φοιτητές πρέπει να έχουν πρόσβαση στις φοιτητικές εστίες ή όταν δεν υπάρχουν σε κοινωνική στέγαση.

4. Οι μετανάστες φοιτητές που έχουν γίνει δεκτοί σε ένα κράτος μέλος πρέπει να έχουν τη

δυνατότητα να συνεχίζουν μέρος των σπουδών τους σε ίδρυμα ανωτάτης εκπαίδευσης άλλου κράτους μέλους ή να συμμετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγών κατά τα οριζόμενα στην εθνική νομοθεσία των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

VII. Δυνατότητα απασχόλησης

1. Στους μετανάστες φοιτητές πρέπει να αναγνωρίζεται το δικαίωμα μισθωτής απασχόλησης ή άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας εκτός του χρόνου που απαιτούν οι σπουδές τους. Αυτή η δυνατότητα εργασίας ρυθμίζεται από την εθνική νομοθεσία και τη διοικητική πρακτική που διέπει τη σχετική δραστηριότητα στη χώρα υποδοχής και, ανάλογα με την περίπτωση, από τις διμερείς συμφωνίες και / ή από τη σύμβαση του μετανάστη φοιτητή. Κατά τη λήψη της απόφασης για την εργασία των μεταναστών φοιτητών μπορεί να συνεκτιμάται η κατάσταση της αγοράς εργασίας στη χώρα υποδοχής.

α. Ανάλογα με την περίπτωση, τα κράτη μέλη οφείλουν να χορηγούν προηγούμενη άδεια στους μετανάστες φοιτητές και / ή στους εργοδότες τους κατά τα οριζόμενα στην εθνική νομοθεσία.

β. Για τη βελτίωση των προσόντων και επαγγελματικών δεξιοτήτων των μεταναστών φοιτητών, τα κράτη μέλη οφείλουν να διευκολύνουν την εργασία που σχετίζεται με τις σπουδές τους.

γ. Τα κράτη μέλη οφείλουν να επιτρέπουν στους μετανάστες φοιτητές να απασχολούνται με πλήρες ωράριο τις περιόδους διακοπών των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης όπου φοιτούν.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στους μετανάστες φοιτητές να αναζητούν εργασία μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους και να εργάζονται για ορισμένο χρόνο στο μέτρο που αυτή η δυνατότητα προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία της χώρας υποδοχής.

Όμως, στην περίπτωση που ο μετανάστης φοιτητής έχει συμμετάσχει σε πρόγραμμα συνεργασίας ή έχει λάβει υποτροφία το ενδιαφερόμενο κράτος οφείλει να επικοινωνήσει με τις αρχές της χώρας καταγωγής του μετανάστη φοιτητή πριν χορηγήσει την άδεια εργασίας.

3. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν την πρόσβαση των μεταναστών φοιτητών στις αναγκαίες πληροφορίες για τις συνθήκες εργασίας και διαμονής στη χώρα υποδοχής πριν αυτοί αποδεχθούν προσφορά εργασίας.

4. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξετάσουν τη δυνατότητα επέκτασης των προαναφερόμενων αρχών στην επαγγελματική κατάρτιση.

VIII. Συνεργασία με τις χώρες καταγωγής, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών – επαναπατριsmός και επανένταξη

1. Τα κράτη μέλη οφείλουν να συνεργάζονται στενά με τις χώρες καταγωγής ώστε να διαμορφώνουν από κοινού προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης προσόντων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος γι' αυτές, προτιμησιακό σύστημα υποτροφιών και προγράμματα που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της επιτυχούς επανένταξης των μεταναστών φοιτητών στις χώρες καταγωγής τους.

2. Όταν είναι αναγκαίο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να υιοθετούν μέτρα που έχουν σκοπό να ενθαρρύνουν τους μετανάστες φοιτητές να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους μετά το τέλος των σπουδών τους, ειδικότερα όσους επωφελήθηκαν προγραμμάτων συνεργασίας ή υποτροφιών που χρηματοδοτήθηκαν είτε από τη χώρα καταγωγής τους είτε από τη χώρα υποδοχής.

3. Συνεργαζόμενα με τις χώρες καταγωγής και, εφόσον είναι εφικτό, τα κράτη μέλη οφείλουν να εξετάσουν τη δυνατότητα σύστασης ειδικού ταμείου για τη διευκόλυνση της επιστροφής και την επανένταξη των μεταναστών φοιτητών.

4. Τα κράτη μέλη οφείλουν να συνάψουν συμφωνίες με τις χώρες καταγωγής ώστε να διασφαλισθεί η αναγνώριση των δεξιοτήτων που απέκτησαν οι μετανάστες φοιτητές στη χώρα υποδοχής από τη χώρα καταγωγής τους.

ΙΧ. Διαφάνεια

Κάθε κράτος μέλος οφείλει να ενημερώνει το κοινό, ιδίως μέσω του διαδικτύου, με στοιχεία λεπτομερειακά και τακτικά επικαιροποιούμενα για τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύστασης και τους κύκλους σπουδών στους οποίους μπορούν να γίνουν δεκτοί οι μετανάστες φοιτητές καθώς και για τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες εισδοχής και διαμονής στην επικράτειά του για λόγους σπουδών και για τα δικαιώματα των μεταναστών φοιτητών.

ΧΙ. Διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες για την εισδοχή των μεταναστών φοιτητών

Τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι όλες οι πολυμερείς ή διμερείς συμφωνίες που συνάπτουν με άλλα κράτη, μέλη ή μη του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την εισδοχή των μεταναστών φοιτητών είναι σύμφωνες με τις αρχές της παρούσας σύστασης.

Σύσταση CM/Rec (2007) 10²⁵
της Επιτροπής Υπουργών στα κράτη μέλη
για την κοινή αναπτυξιακή συνεργασία και τους μετανάστες εργαζόμενους
για την ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους

Η Επιτροπή Υπουργών,

Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 (β) του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των κρατών μελών για τη διαφύλαξη και την προαγωγή των ιδεών και των αρχών που αποτελούν κοινή κληρονομιά και για τη διευκόλυνση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου,

Υπενθυμίζοντας ότι κατά την 7^η Διάσκεψη που οργάνωσε το Συμβούλιο της Ευρώπης²⁶ οι Ευρωπαίοι Υπουργοί αρμόδιοι για Θέματα Μετανάστευσης συνέστησαν στην Επιτροπή Υπουργών να ενισχύσει το διάλογο και τις εταιρικές σχέσεις για θέματα που αφορούν στη μετανάστευση μεταξύ των κρατών μελών και, ανάλογα με την περίπτωση, των κρατών που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Ορίζοντας ότι αναπτυξιακή συνεργασία είναι κάθε κοινωνική, οικονομική, πολιτισμική ή πολιτική ανάπτυξη των χωρών καταγωγής που στηρίζεται στη συνεργασία μεταξύ των μεταναστών, των οργανώσεών τους και των εταίρων τους – δημόσιων και ιδιωτικών – τόσο στις χώρες καταγωγής όσο και στις χώρες υποδοχής,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη στήριξης των ενώσεων των μεταναστών που εργάζονται για την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους τόσο σε εθνικό επίπεδο, στις χώρες υποδοχής και καταγωγής, όσο και σε διεθνές επίπεδο,

Εκτιμώντας ότι η αναπτυξιακή συνεργασία υπάγεται στο πλαίσιο των συζητήσεων που αφορούν στην ένταξη, στη μετανάστευση και στην ανάπτυξη και κατά συνέπεια ότι η αναπτυξιακή συνεργασία εντάσσεται στη γενικότερη πολιτική της συνεργασίας χωρίς να την αντικαθιστά,

Αναγνωρίζονται ότι με τις γλωσσικές τους γνώσεις, τις δεξιότητες και τις πολιτισμικές τους παραδόσεις οι μετανάστες, οι γεννημένοι στο εξωτερικό και οι προερχόμενοι από τη μετανάστευση πολίτες συμβάλουν και ενισχύουν την κοινωνική συνοχή των κοινοτήτων των χωρών υποδοχής,

Αναγνωρίζοντας ότι η επιτυχής ένταξη των μεταναστών στις χώρες υποδοχής μπορεί να στηρίξει και να ευνοήσει τη συμμετοχή τους στην ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους,

Λαμβάνοντας υπόψη τις πρωτοβουλίες που ανέλαβαν οι μετανάστες που ζουν στις χώρες υποδοχής, τόσο σε συλλογικό όσο και σε ατομικό επίπεδο, για τη στήριξη των οικογενειών και των κοινοτήτων τους στις χώρες καταγωγής τους με τη μεταφορά τεχνογνωσίας, πολιτισμού, κεφαλαίων και με άλλους τρόπους,

Επιθυμώντας να ενθαρρύνουν τη συνεργασία και την αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών υποδοχής και των χωρών καταγωγής των μεταναστών ώστε να ενισχυθεί η βιώσιμη ανάπτυξη στις χώρες εξαγωγής μεταναστών και υπενθυμίζοντας ότι τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι ταυτόχρονα χώρες υποδοχής αλλά και καταγωγής,

Αναγνωρίζοντας ότι γνωρίζοντας τις ανάγκες τόσο των χωρών καταγωγής όσο και των χωρών υποδοχής οι μετανάστες και οι ενώσεις τους είναι πολύτιμοι φορείς κάθε δράσης αναπτυξιακής συνεργασίας,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση των διαφορών της ανάπτυξης μεταξύ των χωρών καταγωγής και των χωρών υποδοχής μπορεί να μειώσει τα μεταναστευτικά ρεύματα και ότι σ' αυτήν

²⁵ Υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 12.7.2007 κατά την 1002^η συνάντηση των Αναπληρωτών τους.

²⁶ Βλέπε σχετικά την Τελική Διακήρυξη σε ΕΔΠΑ 2002, σελίδα 475 επ.

την κατεύθυνση μπορεί επίσης να συμβάλει η αναπτυξιακή συνεργασία,

Υπενθυμίζοντας ότι πολλά κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και κάποιες χώρες καταγωγής των μεταναστών που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν υιοθετήσει πολιτικές και έχουν θέσει σε εφαρμογή οικονομικούς μηχανισμούς για την υποστήριξη των πρωτοβουλιών των μεταναστών που αποσκοπούν στην υποστήριξη των χωρών καταγωγής τους,

Αναγνωρίζοντας ότι η μετανάστευση είναι ένας από τους πολλούς παράγοντες που συμβάλουν στην ανάπτυξη των χωρών καταγωγής καθώς και των χωρών υποδοχής,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεταφορές κεφαλαίων των μεταναστών είναι σημαντικές για τη βελτίωση της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης των οικογενειών τους που συνεχίζουν να διαμένουν στις χώρες καταγωγής,

Υπενθυμίζοντας την Απόφαση 1462 (2005)²⁷ και τη Σύσταση 1718 (2005) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης με τον τίτλο «η αναπτυξιακή πολιτική ως θετικό μέτρο ρύθμισης των μεταναστευτικών ρευμάτων»,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη της υιοθέτησης κατάλληλου και συνεκτικού πλαισίου πολιτικής για την αναπτυξιακή συνεργασία και της εισαγωγής νέων μορφών διαλόγου για την προώθηση και την ανάπτυξη διαβουλευσεων κατάλληλων για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων των μεταναστών και των ενώσεών τους, τόσο διεθνώς όσο και σε επίπεδο εθνικών κυβερνήσεων, τοπικών αρχών, δημοσιονομικών θεσμών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και οιαδήποτε άλλου ενδιαφερόμενου φορέα,

Διευκρινίζοντας ότι η παροχή βοήθειας για την απομάκρυνση των παράνομων μεταναστών από τις χώρες υποδοχής δεν εντάσσεται στην αναπτυξιακή συνεργασία,

Συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών να στηρίζουν τις δραστηριότητες των μεταναστών και των ενώσεών τους καθώς και των εταίρων τους που συμμετέχουν στην ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους,

Συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών να συνεργάζονται με τους μετανάστες και τις ενώσεις τους κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών και προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας στις χώρες καταγωγής τους.

Συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών να εφαρμόζουν τις ακόλουθες αρχές:

- να δημιουργήσουν ευνοϊκό περιβάλλον για την αναπτυξιακή συνεργασία,
- να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν το νομικό πλαίσιο που ορίζει, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής τους πολιτικής, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταναστών και των ενώσεών τους,

- να προάγουν τη συλλογική δράση των μεταναστών,

- να διευκολύνουν τις εταιρικές σχέσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, στις οποίες συμμετέχουν φορείς (συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών) από τις χώρες καταγωγής και υποδοχής,

- να ενισχύσουν την κινητικότητα των μεταναστών που συμμετέχουν στην ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους,

- να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των γυναικών και των νέων είτε είναι μετανάστες είτε πολίτες του μεταναστευτικού φαινομένου.

Συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν τα ακόλουθα μέτρα για την αναπτυξιακή συνεργασία:

- υποστήριξη των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας και παροχή ανάλογων κινήτρων,

- μηχανισμούς κατάρτισης ώστε οι φορείς της αναπτυξιακής συνεργασίας να αποκτήσουν ικανότητες για τη βελτίωση της ανάπτυξης και της διαχείρισης των προγραμμάτων τους,

- υποστήριξη και αξιολόγηση των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας.

²⁷ Σημείωση της επιμελήτριας: βλέπε ΕΔΠΑ 2005, σελίδες 225 επ.

Τα κεφάλαια I έως VII που παρατίθενται στη συνέχεια πραγματεύονται λεπτομερειακά τους τρόπους εφαρμογής των προαναφερόμενων αρχών και μέτρων από τα κράτη μέλη. Το κεφάλαιο VIII αναφέρεται στην επικοινωνιακή στρατηγική και στην παρακολούθηση της εφαρμογής της σύστασης.

I. Προϋποθέσεις για την αναπτυξιακή συνεργασία

A. Στις χώρες υποδοχής

1. Όλες οι δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας στηρίζονται στις πρωτοβουλίες και στη συμμετοχή των μεταναστών. Επομένως είναι σημαντική η προαγωγή και η ενίσχυση της συλλογικής δράσης των μεταναστών στις κοινωνίες υποδοχής. Εάν αυτή είναι αδύναμη, πρέπει να υποστηριχθεί και να διευρυνθεί με πολιτικά και οικονομικά μέσα.

2. Επειδή οι δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας αφορούν όλες τις πτυχές της τοπικής ανάπτυξης – οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές – είναι αναγκαίο να αποδίδεται μέγιστη σημασία στην εσωτερική οργάνωση της συλλογικής ζωής των μεταναστών ώστε να προάγεται η αποτελεσματικότητα της δράσης τους.

3. Χαμηλού επιπέδου ένταξη είναι καταστροφική για την ικανότητα των μεταναστών να επενδύουν στις δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας. Η βελτίωση της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής τους ένταξης και οι προσπάθειες καταπολέμησης των διακρίσεων με ισχυρό νομικό πλαίσιο και δυναμικές κοινωνικές πολιτικές εγγυώνται την αναγκαία ασφάλεια και την εμπιστοσύνη για τη συμμετοχή τους σε αναπτυξιακά προγράμματα στις χώρες καταγωγής τους.

B. Στις χώρες καταγωγής

5. Για τη δημιουργία περιβάλλοντος ευνοϊκού για τις δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας στις χώρες τους, οι κυβερνήσεις των χωρών καταγωγής οφείλουν να βελτιώσουν την αναγνώριση της συμβολής των μεταναστών πολιτών τους σε όλα τα επίπεδα: πολιτισμικό, πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό.

6. Για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων αναπτυξιακής συνεργασίας στις χώρες τους, οι κυβερνήσεις των χωρών καταγωγής οφείλουν να υιοθετήσουν νομικά και διοικητικά μέτρα που διευκολύνουν τις προσπάθειες των μεταναστών και των ενώσεών τους, να προάγουν τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ των μεταναστών και των ενδιαφερόμενων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και να υποστηρίξουν τις παραγωγικές επενδύσεις των μεταναστών και την κινητικότητα πρόσθετων πόρων.

Γ. Μεταξύ των χωρών υποδοχής και των χωρών καταγωγής

7. Οι διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες για τη μετανάστευση, ειδικά για τη μετανάστευση των εργαζομένων και την ανάπτυξη των χωρών καταγωγής, πρέπει να προβλέπουν τις δράσεις της αναπτυξιακής συνεργασίας και να περιλαμβάνουν διατάξεις για την προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών, των οικογενειών τους και των ενώσεών τους που συμμετέχουν σε παρόμοιες ενέργειες.

8. Τα διεθνή όργανα διαβουλεύσεων που στηρίζονται στην ισότιμη εκπροσώπηση, ειδικά οι μεικτές επιτροπές που είναι αρμόδιες για το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αναπτυξιακών πολιτικών των χωρών καταγωγής πρέπει να προβλέπουν τη συμμετοχή των μεταναστών και των ενώσεών τους, με μορφές που πρόκειται να οριστούν στο μέλλον.

9. Ο δια-περιφερειακός διάλογος, μέθοδος άτυπων συναντήσεων όπου συζητούνται τα προαναφερόμενα θέματα μεταξύ των χωρών καταγωγής και υποδοχής, θα πρέπει να περιλαμ-

βάνει ανταλλαγές ώστε να προτείνονται τα μέτρα που είναι αναγκαίο να υιοθετήσουν οι χώρες υποδοχής και καταγωγής, για το σεβασμό των προϋποθέσεων της αναπτυξιακής συνεργασίας.

II. Εταιρικές σχέσεις

10. Η αναπτυξιακή συνεργασία στηρίζεται στην πολυεπίπεδη συνεργασία σε διάφορους τομείς, αφενός σε διεθνές και εθνικό πλαίσιο και αφετέρου σε εθνικό και τοπικό πλαίσιο. Επομένως, οι εταιρικές σχέσεις είναι ουσιαστικής σημασίας για τη σύλληψη καθώς και την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δράσεων της αναπτυξιακής συνεργασίας. Μεταξύ άλλων η αποτελεσματική εταιρική σχέση συμβάλει:

- στη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών σε κάθε επίπεδο,
- στη δημιουργία και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων που συμμετέχουν στην αναπτυξιακή συνεργασία και ιδίως μεταξύ των τοπικών φορέων των χωρών υποδοχής και καταγωγής,
- στην προαγωγή της δημιουργίας νέων φορέων αναπτυξιακής δράσης με την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών,
- στη διευκόλυνση της μεταφοράς των δεξιοτήτων των μεταναστών,
- στη διασφάλιση της καταλληλότητας των πρωτοβουλιών των μεταναστών και των ενώσεών τους στο πλαίσιο των πραγματικών αναπτυξιακών αναγκών, σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, στις χώρες καταγωγής τους,
- στην ενθάρρυνση της βιωσιμότητας των προγραμμάτων της αναπτυξιακής συνεργασίας με κοινές δράσεις,
- στη θετική εξέλιξη των εθνικών, περιφερειακών και δια-περιφερειακών πολιτικών και οργάνων διαχείρισης της μετανάστευσης, ειδικότερα με δραστηριότητες αναπτυξιακής συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο.

11. Η ευέλικτη λειτουργία των εταιρικών σχέσεων στην αναπτυξιακή συνεργασία πρέπει να διασφαλίζεται με τις κατάλληλες διατάξεις διμερών και πολυμερών συμφωνιών.

III. Κινητικότητα

12. Η προαγωγή μεγαλύτερης ευελιξίας και κινητικότητας μεταξύ των χωρών καταγωγής και υποδοχής στους τομείς των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας συμβάλει στην επιτυχία των προγραμμάτων της αναπτυξιακής συνεργασίας που υλοποιούν οι μετανάστες και οι ενώσεις τους ενώνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών και επαφών με πιθανούς εταίρους.

13. Για την υλοποίηση κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων θα πρέπει να εξεταστούν πρακτικά μέτρα που διευκολύνουν την κινητικότητα των μεταναστών στις χώρες υποδοχής, σε άλλες χώρες προορισμού και στις χώρες καταγωγής τους χωρίς στέρηση των δικαιωμάτων που έχουν αποκτήσει στις χώρες υποδοχής.

14. Η κινητικότητα των μεταναστών που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο πρέπει να έχει στόχο το σχεδιασμό, την υλοποίηση, τη διαχείριση και την αξιολόγηση των κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Πρόκειται ιδίως για:

- τον εντοπισμό αναγκών και εταίρων,
- τη διάγνωση και τη διενέργεια μελετών σκοπιμότητας,
- την υπογραφή και την υλοποίηση του προγράμματος,
- την εφαρμογή των ρυθμίσεων για τη χρηματοδότηση του προγράμματος,
- τη στήριξη της υλοποίησης του προγράμματος με επισκέψεις για την επιθεώρηση της προόδου και για την παροχή τεχνικής βοήθειας, συμβουλών και κατάρτισης,
- την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

15. Σε όσους ζουν στη χώρα όπου υλοποιείται το κοινό αναπτυξιακό πρόγραμμα και εργάζο-

νται γι' αυτό πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα να επισκέπτονται τη χώρα που το υποστηρίζει και / ή συμμετέχει σ' αυτό:

- για να λαμβάνουν ή να ανταλλάσσουν πληροφορίες για το πρόγραμμα ή για να συμμετέχουν στην κατάρτιση που είναι αναγκαία για την επιτυχή υλοποίησή του, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης νέων δεξιοτήτων,

- για να συμμετέχουν σε εσωτερικές συναντήσεις που αφορούν στο πρόγραμμα (όπως είναι οι επιθεωρήσεις της προόδου ή η συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων).

16. Οι μετανάστες και όσοι εμπλέκονται σε κοινά αναπτυξιακά προγράμματα ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν την τεχνογνωσία στις σχετικές εθνικές, διεθνείς και δια-περιφερειακές συναντήσεις. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διευκολύνουν την κυκλοφορία γι' αυτόν το λόγο.

IV. Υποστήριξη του προγράμματος και παροχή βοήθειας

17. Οι δεξιότητες των επιχειρηματιών είναι αναγκαίες για την υλοποίηση των προγραμμάτων κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας και για τη διασφάλιση της πραγματικής συμβολής τους στην ανάπτυξη της χώρας καταγωγής καθώς και της βιωσιμότητάς τους. Επομένως, πρέπει να προβλεφθούν υποστηρικτικά και συνοδευτικά μέτρα που ενισχύουν την εμπειρία και την τεχνογνωσία των επιχειρηματιών, συμπεριλαμβανομένων όσων αναφέρονται στη συνέχεια.

Ικανότητες διαχείρισης των ενώσεων

18. Θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες διαχείρισης και, ανάλογα με την περίπτωση, τη δυνατότητα βελτίωσής τους, οι υπεύθυνοι των ενώσεων των μεταναστών που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δράσεις κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας και / ή να υλοποιήσουν σχετικά προγράμματα.

19. Οι εθνικές αρχές, οι τοπικοί σύλλογοι και τα εμπορικά επιμελητήρια μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών κατάρτισης στις ενώσεις των μεταναστών προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους. Επίσης, ανάλογα με την περίπτωση, θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να αποσπάσουν στις ενώσεις τους μέλη του προσωπικού τους με τις αναγκαίες δεξιότητες, χωρίς να υποβαθμίσουν τον κεντρικό ρόλο των μεταναστών και των ενώσεών τους στη διαχείριση των κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Δημιουργία και σύνθεση των προγραμμάτων

20. Οι μετανάστες ή οι ενώσεις τους που επιθυμούν να αναλάβουν ή να συμμετάσχουν σε κοινά αναπτυξιακά προγράμματα (διαθέτοντας πόρους, τεχνογνωσία ή χρόνο) πρέπει να έχουν πρόσβαση σε γενικές πληροφορίες για την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα ή στην περιοχή που τους ενδιαφέρει (συμπεριλαμβανομένων της ισχύουσας νομοθεσίας, των αναπτυξιακών αναγκών και των πιθανών εταιρικών σχέσεων) και για τα κοινά αναπτυξιακά προγράμματα που ήδη υλοποιούνται.

21. Θα πρέπει επίσης να έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένες συμβουλές ώστε να διευκρινίζουν κάθε αναγκαίο στοιχείο για τη σύνθεση του προγράμματός τους. Έτσι για παράδειγμα θα είναι σε θέση να προβλέψουν τους στόχους που είναι πραγματοποιήσιμοι και αντιστοιχούν στις πραγματικές ανάγκες καθώς και να εντοπίσουν και να διασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα όλων των αναγκαίων πόρων (ανθρώπινου δυναμικού, τεχνικών και οικονομικών πόρων).

22. Ανάλογα με την περίπτωση, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επωφελούνται από τις επιδοτήσεις ώστε να πραγματοποιούν μελέτες σκοπιμότητας.

Ανθρώπινοι και τεχνικοί πόροι για την υποστήριξη και την παροχή βοήθειας στη διαχείριση των προγραμμάτων

23. Πριν και κατά τη διάρκεια του κοινού αναπτυξιακού προγράμματος εξειδικευμένοι εμπειρογνώμονες πρέπει να παρέχουν στους μετανάστες συμβουλευτικές υπηρεσίες και υποστήριξη.

24. Για την υποστήριξη της υλοποίησης του κοινού αναπτυξιακού προγράμματος στις χώρες καταγωγής και υποδοχής οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν, ανάλογα με την περίπτωση, τη δυνατότητα διάθεσης διοικητικών, οικονομικών και τεχνικών εμπειρογνομένων. Επίσης, θα πρέπει να ενθαρρύνεται η συμμετοχή τοπικών συλλόγων, εταιριών, εμπορικών επιμελητηρίων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και ερευνητικών ινστιτούτων.

25. Δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων των δραστηριοτήτων της κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας, οι αρμόδιες αρχές και τα αρμόδια όργανα θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο της άμεσης ή έμμεσης διάθεσης μεταναστών εμπειρογνομένων για την παροχή της διοικητικής, οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

26. Για τη διευκόλυνση της μεταφοράς των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας θα πρέπει να ενθαρρύνεται η προσφυγή στις νέες τεχνολογικές μεθόδους ενημέρωσης. Θα πρέπει να εξεταστούν οι δυνατότητες παροχής βοήθειας στις ενώσεις των μεταναστών ώστε να χρησιμοποιούν καλλίτερα παρόμοιες τεχνολογίες. Όταν τα κοινά αναπτυξιακά προγράμματα αφορούν χώρες όπου αυτές οι τεχνολογίες δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένες θα πρέπει να προβλέπονται οι αναγκαίες επενδύσεις σε εξοπλισμό.

Δίκτυα

27. Για τη δημιουργία της βέλτιστης συσχέτισης των αναπτυξιακών προγραμμάτων με τις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων στις χώρες καταγωγής, και για τη διευκόλυνση της υλοποίησής τους, οι κυβερνήσεις πρέπει να υποστηρίζουν σε διεθνές επίπεδο τις συζητήσεις και τις διαβουλεύσεις μεταξύ των δημοσίων αρχών των χωρών καταγωγής και υποδοχής.

28. Για την υποστήριξη των προσπαθειών των ενδιαφερομένων μερών θα πρέπει να διευκολύνονται στις χώρες καταγωγής και υποδοχής αφενός οι επαφές των μεταναστών με τις ενώσεις τους και αφετέρου των μεταναστών και των ενώσεών τους με τους πολιτικούς, οικονομικούς, δημοσιονομικούς ή διοικητικούς φορείς.

Αξιολόγηση

29. Η εφαρμογή μηχανισμού αξιολόγησης με τη συμμετοχή όλων των εταίρων του προγράμματος από την έναρξή του θα διευκολύνει στην απογραφή των αναγκών των μεταναστών και των ενώσεών τους, ώστε να υλοποιήσουν με επιτυχία τα κοινά αναπτυξιακά προγράμματα, στον προσήκοντα εντοπισμό των αναγκών των τοπικών κοινοτήτων στις χώρες καταγωγής και στην αποτίμηση του αποτελέσματος σε σχέση με τους στόχους και τους διαθέσιμους πόρους.

30. Παρόμοιος μηχανισμός αξιολόγησης επιτρέπει τη μελέτη των αποτελεσμάτων των ατομικών προγραμμάτων και τη διάδοση της πληροφορίας σε εθνικούς και διεθνείς εταίρους συμβάλλοντας στη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων της αναπτυξιακής συνεργασίας.

V. Επιμόρφωση

31. Η κατάρτιση αποτελεί παράγοντα κλειδί τόσο για την ενίσχυση των γενικών κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων όσο και για την επιτυχία των μεμονωμένων προγραμμάτων. Ενθαρρύνει την κινητικότητα και την ανεξαρτησία των μεταναστών, των ενώσεών τους και των επιχειρηματιών που εμπλέκονται στα κοινά αναπτυξιακά προγράμματα, καθώς και το σχεδιασμό τους, την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και τη βιωσιμότητά τους. Εκτός από τα μέτρα που προανα-

φέρονται στο κεφάλαιο IV, πρέπει να προβλεφθούν οι παρακάτω γενικοί όροι που λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τις ειδικές ανάγκες των γυναικών.

32. Πρέπει να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται γενικά και ειδικά προγράμματα κατάρτισης και να καλύπτουν όλο το φάσμα των αναγκών της κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας που εντοπίζονται σε συνεργασία με τους μετανάστες και άλλους εμπλεκόμενους, συμπεριλαμβανομένων του τρόπου επεξεργασίας, παρουσίασης, εκτέλεσης και αξιολόγησης των κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Οι ενώσεις των μεταναστών που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα πρέπει να συμμετέχουν στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή της διαδικασίας της κατάρτισης.

33. Πρέπει να υλοποιηθούν προγράμματα ενημέρωσης και κατάρτισης που έχουν στόχο τον εντοπισμό και την αξιολόγηση της δυναμικής των μεταναστών με υψηλό επίπεδο εξειδίκευσης στην ανάπτυξη της χώρας καταγωγής τους.

34. Θα πρέπει να αναπτυχθούν προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας των μεταναστών.

35. Θα πρέπει να εφαρμοσθούν προγράμματα κατάρτισης για τη διαχείριση των ενώσεων και των προγραμμάτων της κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας καθώς και για τον επαγγελματικό χαρακτήρα των κοινωνικο-οικονομικών πρωτοβουλιών και τη διαχείριση των τοπικών συλλογικών οντοτήτων.

36. Η νεολαία θα πρέπει να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν στην κοινή αναπτυξιακή συνεργασία και στη σημασία που έχει για τους μετανάστες και τις χώρες καταγωγής τους. Μέσω προγραμμάτων ανταλλαγής με τις χώρες καταγωγής (για παράδειγμα σχολικών, πολιτισμικών ή αθλητικών προγραμμάτων) πρέπει να προωθείται εν γένει η συμμετοχή της νεολαίας και ειδικότερα των νεαρής ηλικίας μεταναστών στα κοινά αναπτυξιακά προγράμματα.

37. Για την ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των διαφόρων παραγόντων που συμμετέχουν σε αναπτυξιακές δραστηριότητες στις χώρες καταγωγής οι αρχές της χώρας υποδοχής θα πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση των ενδιαφερομένων στην πανεπιστημιακή, επαγγελματική και τεχνική επιμόρφωση.

VI. Μετανάστες που επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους

38. Οι μετανάστες που επιλέγουν τον εθελοντικό επαναπατρισμό, βραχυπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, μπορούν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας και να συμμετέχουν σ' αυτήν. Εφόσον είναι εφικτό, αυτά τα κοινά αναπτυξιακά προγράμματα πρέπει να ενισχύονται με τα συνοδευτικά μέτρα που αναφέρονται στα κεφάλαια IV και V.

39. Οι χώρες υποδοχής και καταγωγής πρέπει να ενθαρρύνουν και να υποστηρίζουν τα προγράμματα των ειδικευμένων μεταναστών που, με την προϋπόθεση της βραχυπρόθεσμης ή ολιγοήμερης διαμονής, προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης και υψηλού επιπέδου προστιθέμενη αξία.

40. Οι μετανάστες που επιστρέφουν στις χώρες καταγωγής τους πρέπει να επωφελούνται των μέτρων που αναφέρονται στα κεφάλαια IV και V εφόσον διατηρούν δεσμούς με την προηγούμενη χώρα υποδοχής μέσω ενώσεων μεταναστών ή άλλων εταιρικών σχέσεων.

VII. Η χρηματοδότηση των κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων

41. Ανεξάρτητα από το μέγεθος του προγράμματος και τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται στους μετανάστες που έχουν αναλάβει τις σχετικές πρωτοβουλίες πρέπει να είναι δυνατή η συγχρηματοδότηση των κοινών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Οι προϋποθέσεις αυτής της συγχρηματοδότησης πρέπει να ορίζονται στο πλαίσιο συγκεκριμένου προγράμματος στήριξης και βοήθειας που ορίζει για παράδειγμα τα ποσοστά, τα ποσά, τις εταιρικές σχέσεις και τα μέσα υλο-

ποίησης.

42. Για τις περιπτώσεις των επενδύσεων που πραγματοποιούν οι μετανάστες σε κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά προγράμματα στις χώρες καταγωγής τους απαιτείται η προαγωγή θεσμικού και πολιτικού πλαισίου για την απλουστευμένη, ασφαλή και λιγότερο δαπανηρή για τους μετανάστες μεταφορά κεφαλαίων.

43. Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα πρόβλεψης δημόσιων και/ή ιδιωτικών μέσων οικονομικής υποστήριξης των οικονομικών πρωτοβουλιών της κοινής αναπτυξιακής συνεργασίας των μεταναστών κυρίως διευκολύνοντας την πρόσβαση τους σε πιστώσεις και στη δημιουργία εγχειρητικών κεφαλαίων.

44. Για την προαγωγή της συμμετοχής και της μεταφοράς δεξιοτήτων, είναι σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα αποζημίωσης, τουλάχιστον για μεταβατικές περιόδους, κάθε οικονομικής ζημιάς, που υπομένουν όσοι εγκαταλείπουν τη θέση εργασίας τους για να απασχοληθούν στο εξωτερικό σε κοινά αναπτυξιακά προγράμματα.

45. Οι ενώσεις των μεταναστών που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν για την κοινή αναπτυξιακή συνεργασία πρέπει να επωφελούνται δημόσιας βοήθειας, οικονομικής ή άλλης, στις χώρες καταγωγής και υποδοχής. Αυτή η βοήθεια πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια.

VIII. Επικοινωνιακή στρατηγική και παρακολούθηση της σύστασης

46. Τα κράτη μέλη οφείλουν να μεταφράσουν την παρούσα σύσταση στις επίσημες γλώσσες τους και μέσω των κατάλληλων δικτύων να επιστήσουν την προσοχή των αρμόδιων κρατικών οργάνων στις αρχές που αποτυπώνει.

47. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ορίσουν δείκτες για τη μέτρηση της εφαρμογής των αρχών και των μέτρων που αναφέρονται στην παρούσα σύσταση.

48. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώσουν το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα αποτελέσματα της εφαρμογής των αρχών και των μέτρων της παρούσας σύστασης, συμπεριλαμβανομένων της εμπειρίας τους και των βέλτιστων πρακτικών, ώστε να εξεταστούν και να ανταλλαγούν απόψεις στα αρμόδια όργανα του οργανισμού.

Σύσταση CM / Rec (2008) 10²⁸
της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη
για τη βελτίωση της πρόσβασης στην εργασία των μεταναστών και
των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο

Η Επιτροπή Υπουργών,

Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 15 (β) του Καταστατικού του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης για επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των μελών του μπορεί να επιδιωχθεί, ιδίως, μέσω της κοινής δράσης στους τομείς της μετανάστευσης, της ένταξης και των κοινοτικών σχέσεων,

Υπενθυμίζοντας τη Σύμβαση του 1950 για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ETS No. 5) και τα συναφή Πρωτόκολλά της,

Υπενθυμίζοντας τον Αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη του 1996 (ETS No. 163),

Αναγνωρίζοντας την σημαντική συμβολή των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην οικονομική ανάπτυξη των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και την ανάγκη να αναπτύξουν και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες τους, τις γνώσεις και τις ικανότητές τους προς όφελος των ίδιων και των κοινωνιών όπου ζουν,

Αναγνωρίζοντας ότι μόνο με την επιτυχή κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και πολιτική ένταξή τους οι μετανάστες και οι πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και ότι τούτο απαιτεί αμοιβαία προσπάθεια τόσο των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο όσο και των κοινωνιών όπου ζουν,

Αναγνωρίζοντας, ωστόσο, ότι πολλά κωλύματα εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την πρόσβαση των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην αγορά εργασίας των χωρών όπου ζουν και, ότι αυτά οφείλονται σε σταθερά επαναλαμβανόμενες πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης,

Επιθυμώντας να επιστήσει την προσοχή και να αντιμετωπίσει τις συνεχιζόμενες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν πολλοί μετανάστες και πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο κατά την είσοδό τους στην αγορά εργασίας και κατά την αναγνώριση των δεξιοτήτων και προσόντων τους,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, διαθέτουν πλούσια εμπειρία και τεχνογνωσία για τη βελτίωση της πρόσβασης των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην απασχόληση και, επιδιώκοντας την ανάπτυξη και την αμοιβαία ανταλλαγή τους,

Ορίζοντας ότι για το σκοπό της παρούσας σύστασης μετανάστες και πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο είναι τα πρόσωπα (γηγενείς ή αλλοδαποί) που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος του κράτους μέλους και δικαιούνται να παραμένουν σ' αυτό σε μακροπρόθεσμη βάση απολαμβάνοντας το δικαίωμα πρόσβασης στην απασχόληση,

Για την διασφάλιση της πλήρους ένταξης των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην αγορά εργασίας συστήνει στις κυβερνήσεις των κρατών μελών:

i. να επανεξετάσουν την αποτελεσματικότητα όλων των σχετικών πολιτικών και πρακτικών των χωρών τους και, για το σκοπό αυτό, να υιοθετήσουν σύστημα αξιολόγησης και ελέγχου της αποτελεσματικότητάς τους,

ii. να εφαρμόσουν, όπου είναι αναγκαίο και στους τομείς που αναφέρονται στη συνέχεια, τα μέτρα που στηρίζονται στις γενικές αρχές και κατευθύνσεις που αποτυπώνονται στο Παράρτημα, και ειδικότερα :

²⁸Εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 10 Ιουλίου 2008 κατά την 1032η συνεδρίαση των αντιπροσώπων τους.

- στα γενικά μέτρα,
- στην είσοδο και επανείσοδο στην αγορά εργασίας,
- στην πρόσληψη,
- στην επαγγελματική εξέλιξη.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να εφαρμόζονται στην πρόσβαση τόσο στην έμμισθη όσο και στην ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα.

Όσον αφορά στη διάδοση και στην παρακολούθηση της παρούσας σύστασης,

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να μεταφράσουν την παρούσα σύσταση στις επίσημες γλώσσες τους ώστε να διασφαλισθεί η πλήρης κατανόηση των συνεπειών της από τους αρμόδιους φορείς. Σε κάθε περίπτωση τα κράτη μέλη οφείλουν να επιστήσουν την προσοχή των ενδιαφερομένων δημόσιων και ιδιωτικών αρχών στις αρχές της παρούσας σύστασης με τα κατάλληλα εθνικά μέσα ενημέρωσης,

Τα κράτη μέλη οφείλουν να καθορίσουν δείκτες που επιτρέπουν την επαλήθευση της τήρησης των αρχών της παρούσας σύστασης και της εφαρμογής των διατάξεών της.

Παράρτημα στη Σύσταση CM / Rec (2008) 10

Γενικές αρχές

1. Οι πολιτικές ένταξης πρέπει να σέβονται την πολιτισμική ποικιλομορφία της κοινωνίας και να αποτρέπουν σε όλες τις περιπτώσεις το στιγματισμό των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

2. Για να είναι επιτυχείς, οι πολιτικές ένταξης πρέπει να στηρίζονται στην αμοιβαία κατανόηση και σεβασμό όλων των μελών της κοινωνίας. Για το σκοπό αυτό, είναι σημαντικό να γνωρίζουν όλοι πρώτον, τη σημασία της τήρησης των αρχών της ελευθερίας και της ανοχής σε μια δημοκρατική κοινωνία και, δεύτερον, το ρόλο που διαδραματίζει η μετανάστευση στο πλαίσιο των δημογραφικών αλλαγών και των οικονομικών αναγκών της κοινωνίας.

3. Η πολιτική και η πρακτική για τη βελτίωση της ένταξης των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην αγορά εργασίας θα πρέπει να αποτελούν, στο μέτρο του εφικτού, αναπόσπαστο στοιχείο του πλαισίου της γενικότερης πολιτικής για την εξάλειψη όλων των κωλυμάτων πρόσβασης στην αγορά εργασίας, όπως είναι οι διακρίσεις, και να προάγουν ενεργά την ισότητα της μεταχείρισης και των ευκαιριών.

4. Η υιοθέτηση των πολιτικών και πρακτικών πρέπει να στηρίζεται στη συνδυασμένη προσέγγιση της εμπειρίας και του προσανατολισμού που ορίζονται σε εθνικό επίπεδο. Οι πολιτικές για τη βελτίωση της ένταξης των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην αγορά εργασίας πρέπει να είναι ρεαλιστικές. Για να διασφαλιστεί η εφαρμογή τους, οι εθνικές πολιτικές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται σε τοπικό επίπεδο και να ενθαρρύνουν τη συντονισμένη δράση των τοπικών παραγόντων (δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, τοπικών αρχών, εργοδοτών και συνδικάτων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των ενώσεων των μεταναστών).

Κατευθυντήριες γραμμές

A. Γενικά μέτρα

I. Διαφορετικότητα και μη διακριτική μεταχείριση

5. Σύμφωνα με τις γενικές αρχές, οι εθνικές αρχές πρέπει να επιδιώκουν τη διαμόρφωση περιβάλλοντος που ευνοεί τη διατήρηση και την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την απαγόρευση των διακρίσεων στην κοινωνία γενικότερα και στην αγορά εργασίας ειδικότερα. Ο σεβασμός της διαφορετικότητας στο χώρο εργασίας και η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των με-

ταναστών πρέπει να αποτελούν θεμελιώδεις στόχους των πολιτικών απασχόλησης και να υλοποιούνται με την τροποποίηση της νομοθεσίας και της πρακτικής.

6. Επιβάλλεται η επανεξέταση και, ανάλογα με την περίπτωση, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της σημασίας του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση των διακρίσεων εν γένει και, ειδικότερα στην αγορά εργασίας.

7. Ιδιαίτερως εφιστάται η προσοχή στην παροχή εγγυήσεων στους μετανάστες για την πλήρη πρόσβασή τους στη δικαιοσύνη και στα κατάλληλα ένδικα μέσα. Στο πλαίσιο αυτό, για την επίλυση των διαφορών, θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα εφαρμογής εναλλακτικών της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, απλούστερων και ευκολότερα προσιτών στο κοινό διαδικασιών, όπως είναι για παράδειγμα οι ανεξάρτητοι διαμεσολαβητές ή οι ανεξάρτητες υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την προαγωγή της ίσης μεταχείρισης.

II. Εταιρικές σχέσεις στην αγορά εργασίας

8. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν τη δημιουργία δικτύων στους κόλπους των τοπικών φορέων της αγοράς εργασίας (των γραφείων ευρέσεως εργασίας, των εργοδοτών και των οργανώσεών τους, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης συμπεριλαμβανομένων των σχολείων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των ενώσεων των μεταναστών). Μεταξύ άλλων, τα δίκτυα αυτά οφείλουν να προάγουν τη διασύνδεση μεταξύ των τοπικών εργοδοτών αφενός και των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο αφετέρου, με σκοπό την προαγωγή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών για την αγορά εργασίας. Τέτοιες δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν τη διοργάνωση ανοικτών ημερίδων στα γραφεία εύρεσης εργασίας, τις επισκέψεις στους χώρους εργασίας, τη συνεργασία με σκοπό την ενημέρωση των εργοδοτών, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των ενώσεων των μεταναστών και τη συμμετοχή των τοπικών εργοδοτών στις δραστηριότητες της τοπικής κοινωνίας.

9. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να ενθαρρύνουν τις μη κυβερνητικές οργανώσεις να παρέχουν υπηρεσίες που αποσκοπούν στην προαγωγή της πρόσβασης των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην αγορά εργασίας. Ανάλογα με την περίπτωση, για το σκοπό αυτό μπορεί να προβλέπουν κίνητρα, ιδίως με τη μορφή της κατάλληλης χρηματοδότησης.

III. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

10. Σε συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις οι δημόσιες αρχές οφείλουν να αποτρέπουν πρακτικές πρόσληψης των εργοδοτών που αποκλείουν τους μετανάστες. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί με την ενημέρωσή τους για τους κανόνες πρόσβασης των μεταναστών στην απασχόληση, για τη νομοθεσία και την πρακτική καταπολέμησης των διακρίσεων καθώς για τα οικονομικά και άλλα οφέλη της απασχόλησης των μεταναστών.

11. Πληροφορίες για τους μηχανισμούς καταγγελίας πρέπει να είναι ευρέως διαθέσιμες και να παρέχονται με αποτελεσματικό τρόπο (για παράδειγμα στα τοπικά γραφεία απασχόλησης και στις επιχειρήσεις).

12. Σε συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις ενώσεις των μεταναστών οι δημόσιες αρχές οφείλουν να αναπτύξουν τοπικά δίκτυα πληροφόρησης και να ορίσουν σημεία επαφής για τη βελτίωση της ενημέρωσης των μεταναστών, των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, και εφόσον είναι εφικτό, των εν δυνάμει μεταναστών στις χώρες καταγωγής τους, για την αγορά εργασίας. Στα μέτρα αυτά πρέπει να συγκαταλέγονται πληροφορίες για:

- τα εργασιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις,
- την πολιτική και τους ισχύοντες κανόνες και πρακτικές της αγοράς εργασίας,
- τις δυνατότητες απασχόλησης.

IV. Ανθρώπινο δυναμικό και κατάρτιση

13. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να υιοθετήσουν μέτρα ώστε η σύνθεση του προσωπικού του δημόσιου τομέα, ιδίως εκείνου που απασχολείται στις υπηρεσίες της αγοράς εργασίας, να συνεκτιμά τη διαφορετικότητα του πληθυσμού του κράτους μέλους.

14. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να προωθούν ενεργά και να διευκολύνουν την κατάρτιση των στελεχών και των εργαζομένων στις υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη διαχείριση της διαφορετικότητας²⁹ και την πρόληψη των διακρίσεων.

15. Οι εργοδότες του δημόσιου τομέα πρέπει να παρέχουν στους εργαζόμενους κατάλληλα προσαρμοσμένα στις αρμοδιότητές τους κατάρτιση για τη διαχείριση της διαφορετικότητας και την πρόληψη των διακρίσεων.

B. Προετοιμασία για την είσοδο και την επανείσοδο στην αγορά εργασίας

Εισαγωγή

Αρκετά πρακτικά κωλύματα αποκλείουν πολλούς μετανάστες και πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο από την αγορά εργασίας ή παρεμποδίζουν την επιτυχή είσοδό τους σ' αυτήν. Τα κωλύματα αυτά αφορούν πολλούς μετανάστες και πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο που επιθυμούν την επανείσοδό τους στην αγορά εργασίας και μεταξύ άλλων είναι:

η ανεπαρκής γνώση της γλώσσας της κοινωνίας υποδοχής (ιδιαίτερα στην περίπτωση της πρώτης γενιάς μεταναστών),

η έλλειψη επαγγελματικής εμπειρίας στην κοινωνία υποδοχής και συστάσεων από προηγούμενους εργοδότες (ιδίως στην περίπτωση των νεοαφικνούμενων μεταναστών),

η έλλειψη των κατάλληλων διαδικασιών στις χώρες υποδοχής για την αναγνώριση και την επικύρωση των δεξιοτήτων και των προσόντων (συμπεριλαμβανομένων των σχετικών διπλωμάτων) που οι μετανάστες έχουν αποκτήσει επισήμως ή ανεπίσημα,

η αδυναμία πρόσβασης ή η περιορισμένη πρόσβαση των μεταναστών σε ανεπίσημα δίκτυα της αγοράς εργασίας που διασφαλίζουν ευκαιρίες απασχόλησης,

Η (άμεση ή έμμεση) διακριτική μεταχείριση των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο από τους εργοδότες.

Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι δυσκολίες, τα κράτη μέλη καλούνται να θεσπίσουν τα μέτρα που αναφέρονται στη συνέχεια ή να αναλάβουν τις απαραίτητες πρωτοβουλίες ώστε να ενθαρρύνουν προς αυτήν την κατεύθυνση τους αρμόδιους φορείς ή πρόσωπα.

I. Συνεδρίες και προγράμματα υποδοχής

16. Οι νεοαφικνούμενοι μετανάστες πρέπει να επωφελούνται από σύντομες συνεδρίες υποδοχής ώστε να διευκολυνθεί η ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Για το σκοπό αυτό πρέπει να σχεδιαστούν προγράμματα που παρέχουν στους ενδιαφερόμενους τις ελάχιστες αναγκαίες γλωσσικές δεξιότητες, πρακτικές πληροφορίες και γνώσεις για την κοινωνία υποδοχής και την αγορά εργασίας.

Παρόμοιες συνεδρίες μπορεί επίσης να παρακολουθούν πριν αναχωρήσουν από τη χώρα καταγωγής τους όσοι προτίθενται να μεταναστεύσουν για λόγους εργασίας ή οικογενειακής επανένωσης.

²⁹ Η διαχείριση της διαφορετικότητας είναι μια αρχή που αποσκοπεί στη βελτίωση των επιδόσεων ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης με την αναγνώριση, την εκτίμηση και την αξιοποίηση των δεξιοτήτων και της συνεισφοράς όλων των εργαζομένων, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, φυλής, θρησκείας, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, κλπ. Η αρχή αυτή πρέπει να διέπει όλους τους τομείς δράσης της επιχείρησης, όπως είναι οι διαδικασίες πρόσληψης, η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, οι προαγωγές, το περιβάλλον εργασίας ή παροχής υπηρεσιών.

Για να είναι αποτελεσματικές, αυτές οι ενημερωτικές συνεδρίες πρέπει να οργανώνονται, στο μέτρο του εφικτού, στη μητρική γλώσσα των μεταναστών ή σε γλώσσα που κατανοούν.

Κατ' αρχήν, η συμμετοχή σε αυτές τις συνεδρίες πρέπει να είναι εθελοντική.

17. Πρέπει να οργανώνονται προγράμματα υποδοχής των μεταναστών, κυρίως των νεο-αφικνούμενων, ώστε να διευκολύνεται η ένταξή τους στην αγορά εργασίας και να μειώνεται ο κίνδυνος της ανεργίας στο μέλλον. Αυτά τα προγράμματα πρέπει να προβλέπουν εκτεταμένα, στοχευμένα και προσαρμοσμένα σε εξατομικευμένη βάση μέτρα. Επιβάλλεται να λαμβάνουν υπόψη το συγκεκριμένο εθνικό πλαίσιο και να περιλαμβάνουν:

πρακτικές πληροφορίες για την πρόσβαση σε κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα, πληροφορίες για τις διοικητικές διαδικασίες που διέπουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας,

επαγγελματικό προσανατολισμό και κατάρτιση για τις τεχνικές αναζήτησης εργασίας (για παράδειγμα, τεχνικές αιτήσεων υποψηφιότητας και συνέντευξης),

ευκαιρίες για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, κατά προτίμηση στον επαγγελματικό τομέα του ενδιαφερόμενου,

γλωσσική κατάρτιση,

παρακολούθηση με τη μορφή καθοδήγησης από τα μέλη των επαγγελματικών οργανώσεων και/ή τη δεύτερη και μεταγενέστερες γενιές μεταναστών,

ανάπτυξη και παρακολούθηση των προσωπικών σχεδίων δράσης και επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

18. Επιβάλλεται η τακτική και προσεκτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων και των συνεδρίων υποδοχής και, ανάλογα με την περίπτωση, η τροποποίησή τους.

II. Γλωσσική κατάρτιση

19. Η επαρκής γνώση της γλώσσας της χώρας όπου ζουν οι μετανάστες αποτελεί το σημαντικότερο μέσο για την επιτυχία της εισόδου τους στην αγορά εργασίας. Επομένως, οι μετανάστες θα πρέπει να ενθαρρύνονται ενεργά να συμμετέχουν σε προγράμματα γλωσσικής κατάρτισης. Η συμμετοχή σε μαθήματα εκμάθησης της γλώσσας και η συνεπαγόμενη απόκτηση επίσημων πιστοποιητικών επάρκειας της γλώσσας μπορεί να καταστεί υποχρεωτική, εφόσον τούτο προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία.

20. Τα μαθήματα εκμάθησης της γλώσσας για τους μετανάστες πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις διαφορετικές ανάγκες τους και να περιλαμβάνουν την απόκτηση γλωσσικών δεξιοτήτων που σχετίζονται με την επαγγελματική τους δραστηριότητα. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες :

- η διάρκεια της παραμονής στη χώρα,
- το επίπεδο και ο τομέας της κατάρτισης,
- η επαγγελματική εμπειρία,
- η μητρική γλώσσα.

21. Τα μαθήματα γλώσσας θα πρέπει να παρέχονται από τις αρμόδιες εθνικές ή τοπικές αρχές σε συνεργασία με τους εργοδότες, τις συνδικαλιστικές και τις επαγγελματικές οργανώσεις, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις ενώσεις των μεταναστών.

22. Επίσης, επιβάλλεται να θεσπιστεί σύστημα ποιοτικού ελέγχου για να διασφαλιστεί το περιεχόμενο των μαθημάτων γλώσσας, καθώς και τα προσόντα των εκπαιδευτικών.

III. Ενημέρωση, συμβουλευτική, προσανατολισμός και άλλη υποστήριξη

23. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ή οι αντίστοιχες υπηρεσίες) θα πρέπει να ενημερώνουν για τις κενές θέσεις εργασίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μέσω των κοι-

νοτικών δικτύων και, κυρίως μέσω των δικτύων των ενώσεων των μεταναστών, ώστε να αντισταθμίζεται η έλλειψη ή η περιορισμένη πρόσβαση των μεταναστών στα ανεπίσημα δίκτυα της αγοράς εργασίας.

24. Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης (ή οι αντίστοιχες υπηρεσίες) θα πρέπει να συνδράμουν τους μετανάστες και τους πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο στην προετοιμασία εξατομικευμένων σχεδίων δράσης και επαγγελματικής σταδιοδρομίας ώστε οι δεξιότητές τους να ανταποκρίνονται ή να προσαρμόζονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

25. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους εργοδότες να συμμετέχουν σε προγράμματα καθοδήγησης των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και να τους παρέχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα ένταξης στις επιχειρήσεις ώστε να τους βοηθούν στην απόκτηση εργασιακών δεξιοτήτων και στη διεύρυνση των ευκαιριών εργασίας.

IV. Βελτίωση της αναγνώρισης και της επικύρωσης των δεξιοτήτων των μεταναστών

26. Πρέπει να υιοθετηθούν ταχύρρυθμες και απλουστευμένες διαδικασίες για την αναγνώριση των πτυχίων.

27. Θα πρέπει να υιοθετηθούν διαδικασίες για την επικύρωση των δεξιοτήτων που έχουν αποκτηθεί άτυπα στη χώρα προέλευσης. Αυτές μπορεί να συνίστανται στη χορήγηση πιστοποιητικού επάρκειας με βάση τις δεξιότητες που αξιολογούνται με συνεντεύξεις και πρακτικές εξετάσεις.

28. Οι εργοδότες πρέπει να ενθαρρύνονται να παρέχουν ευκαιρίες στους μετανάστες στο χώρο εργασίας τους ή σε προσομοιωμένο περιβάλλον εργασίας ώστε να αναδεικνύουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την ικανότητά τους να ενταχθούν στο ανθρώπινο δυναμικό.

V. Μέτρα που ευνοούν την ενεργό αγορά εργασίας

29. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να μεριμνούν ώστε να μην αποκλείονται οι μετανάστες από μέτρα πολιτικής της αγοράς εργασίας παρέχοντας ειδικά κίνητρα στους εργοδότες να προσλαμβάνουν μακροχρόνια άνεργους, όπως:

προγράμματα επιδότησης των μισθών για ορισμένο χρόνο,

κατάρτιση στο χώρο εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής εκπαίδευσης) και

άλλα μέσα που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας,

επιδοτούμενη πρακτική άσκηση και εξάσκηση.

Γ. Πρακτικές πρόσληψης

Εισαγωγή

Συχνά, οι πρακτικές πρόσληψης αποτελούν κώλυμα για τους μετανάστες και τους πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο που επιθυμούν να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να εξασφαλίσουν νέες θέσεις εργασίας. Ορισμένες από αυτές τις πρακτικές μπορεί να είναι ιδιαίτερα δυσμενείς για τους μετανάστες:

Η άμεση διακριτική μεταχείριση από ορισμένους εργοδότες, ιδιαίτερα με τον αποκλεισμό των υποψηφίων των οποίων τα επώνυμα παραπέμπουν σε μετανάστες ή σε πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο,

Η δημιουργία κλειστών δικτύων πρόσληψης που αποκλείουν τους μετανάστες και τους πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο,

Η ανοχή των υπηρεσιών απασχόλησης σε συμπεριφορές εργοδοτών που είναι ή εκλαμβάνονται ως εχθρικές έναντι των μεταναστών και / ή των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο

και επομένως η άρνησή τους να τους παραπέμπουν υποψήφιους που προέρχονται από τις προαναφερόμενες ομάδες,

Κριτήρια απασχόλησης, άμεσα ή έμμεσα διακριτικής φύσης, για παράδειγμα η απαίτηση προσόντων που δεν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων της θέσης εργασίας.

Με στόχο την εξάλειψη αυτών των πρακτικών και γενικότερα τη βελτίωση των πρακτικών πρόσληψης προς όφελος των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο, τα κράτη μέλη καλούνται να θεσπίσουν τα μέτρα που περιγράφονται στη συνέχεια ή να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση των αρμόδιων οργάνων ή των ενδιαφερόμενων εργοδοτών προς αυτήν την κατεύθυνση.

I. Επανεξέταση των πρακτικών των προσλήψεων

30. Οι εργοδότες και οι υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού πρέπει να ενθαρρύνονται να αναθεωρούν τακτικά τις πρακτικές πρόσληψης με σκοπό την εξάλειψη των απαιτήσεων, των διαδικασιών ή των πρακτικών που εισάγουν διακρίσεις και έχουν ως συνέπεια τον αποκλεισμό ή τη δυσμενή μεταχείριση των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Σε αυτή τη διαδικασία αναθεώρησης πρέπει να καλούνται να συμμετέχουν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι εκπρόσωποι του προσωπικού.

31. Κατά την αναθεώρηση των πρακτικών πρόσληψης εφιστάται η προσοχή των εργοδοτών στα ακόλουθα σημεία:

- στον εντοπισμό της δυνατότητας αποδοχής διαφορετικών και μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων και / ή προσόντων,
- στον τρόπο διαφήμισης των κενών θέσεων εργασίας, ιδίως όταν καλύπτονται με άτυπα, κλειστά δίκτυα,
- στις διαδικασίες συνέντευξης και εξετάσεων.

II. Η απασχόληση στο δημόσιο τομέα

32. Οι προσλήψεις στο δημόσιο τομέα πρέπει να πραγματοποιούνται με διαδικασίες επίσημες και διαφανείς και, ανάλογα με την περίπτωση, οι προσκλήσεις για την κάλυψη των κενών θέσεων εργασίας μπορεί να περιέχουν ιδιαίτερη αναφορά στους μετανάστες και στους πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο ενθαρρύνοντάς τους να καταθέτουν αιτήσεις.

III. Αιτήσεις πρόσληψης

33. Πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο της περιορισμένης χρονικά εφαρμογής κανόνων που προτρέπουν τους εργοδότες να επιλέγουν τους υποψήφιους ανωνύμως, ώστε να αποτρέπεται η επιλογή τους με βάση το όνομά τους και τη συνειρμική σύνδεση του ονόματός τους με την καταγωγή τους. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εφαρμόζονται μετά από ευρεία διαβούλευση και αξιολόγηση των προγραμμάτων που υλοποιούνται δοκιμαστικά για το σκοπό αυτό.

34. Πρέπει να αποθαρρύνεται η πρακτική που απαιτεί από τους υποψήφιους να καταθέτουν φωτογραφίες μαζί με το βιογραφικό τους σημείωμα.

IV. Σχήματα καθοδήγησης

35. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές πρέπει να ενθαρρύνουν τα προγράμματα προσανατολισμού και καθοδήγησης ώστε να διευκολύνουν τις επαφές μεταξύ των εργοδοτών και των μεταναστών ή των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο που αναζητούν εργασία. Σε αυτά τα προγράμματα καθοδήγησης, που παρέχουν εξατομικευμένη υποστήριξη στον υποψήφιο, επιβάλλεται να συμμετέχουν εργοδότες, συνταξιούχοι ανώτεροι υπάλληλοι και μέλη των συνδικαλιστικών και επαγγελματικών οργανώσεων καθώς και ενώσεων μεταναστών.

Δ. Διατήρηση της εργασίας και εξέλιξη της σταδιοδρομίας

Εισαγωγή

Πολλοί μετανάστες και πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο είναι ευάλωτοι στις σημαντικές αλλαγές των συνθηκών της αγοράς εργασίας, ειδικότερα όσον αφορά στην αναζήτηση εργασίας. Πλήττονται ιδιαίτερα από τις απολύσεις και τη μακροχρόνια ανεργία.

Συγκρινόμενοι με τους αυτόχθονες πολίτες οι μετανάστες και οι πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο βιώνουν ιδιαίτερα ευάλωτες καταστάσεις στην αγορά εργασίας. Συχνά απασχολούνται σε θέσεις εργασίας που απαιτούν επαγγελματικά προσόντα κατώτερου επιπέδου από αυτά που διαθέτουν και έχουν σπανιότερα τη δυνατότητα να εξελιχθούν επαγγελματικά ανάλογα με τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους.

Ταυτόχρονα, η οριζόντια και (ειδικότερα) η κάθετη κινητικότητά τους είναι χαμηλού επιπέδου καθώς έχουν την τάση να παραμένουν μακροχρόνια στην ίδια θέση εργασίας παρόλες τις προσπάθειες που καταβάλουν για να προαχθούν ή για να αναζητήσουν καλλίτερη εργασία.

Για να αποδυναμωθεί η ευάλωτη κατάσταση των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στο πλαίσιο της ανεργίας, για να ενισχυθεί η κινητικότητά τους στην αγορά εργασίας και για να βελτιωθούν οι ευκαιρίες της επιτυχημένης επαγγελματικής τους εξέλιξης τα κράτη μέλη καλούνται να θεσπίσουν τα μέτρα που αναφέρονται στη συνέχεια ή να αναλάβουν τις απαραίτητες πρωτοβουλίες ώστε να ενθαρρύνουν τα αρμόδια όργανα και φορείς προς αυτήν την κατεύθυνση.

I. Εξέλιξη της σταδιοδρομίας

36. Οι εργοδότες θα πρέπει να επιτρέπουν στους μετανάστες και στους πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο να απασχολούνται σε θέσεις εργασίας αντίστοιχες των προσόντων τους και να τους συνδράμουν στην αξιοποίηση και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους ώστε να καθίστανται περισσότερο ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας, να απειλούνται λιγότερο από την ανεργία και να έχουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας ικανοποιητικότερου επιπέδου. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, οι εργοδότες θα πρέπει να ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν σύστημα ελέγχου των δεξιοτήτων των εργαζομένων ώστε να τους προσφέρουν καλλίτερη πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση καθώς και δυνατότητες περαιτέρω ειδίκευσης και επαγγελματικού προσανατολισμού.

II. Επαγγελματική κατάρτιση

37. Οι εργοδότες πρέπει να προτρέπουν τους μισθωτούς μετανάστες να συμμετέχουν σε δια βίου προγράμματα γλωσσικής κατάρτισης (ειδικότερα σε κατάρτιση που αποσκοπεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων που συνδέονται με την εργασία).

38. Με προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης οι εργοδότες οφείλουν να μεριμνούν για την ισότιμη πρόσβαση των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στις ευκαιρίες προαγωγής.

III. Οι κοινωνικοί εταίροι

39. Οι εκπρόσωποι των εργοδοτών και τα συνδικάτα πρέπει να ενθαρρύνονται να συνάπτουν ειδικές συμφωνίες που αποσκοπούν στην πρόληψη των διακρίσεων και στην προώθηση της διαφορετικότητας στο χώρο εργασίας και στην πλήρη ένταξη των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

40. Σε συνεργασία με τα συνδικάτα οι εργοδότες θα πρέπει να υιοθετήσουν προγράμματα καθοδήγησης προκειμένου να συνδράμουν τους νεο-προσλαμβανόμενους εργαζόμενους και ιδιαίτερα τους μετανάστες να προσαρμοστούν στο χώρο εργασίας τους και να κατανοήσουν καλλίτερα τις συνήθειες και τις διαδικασίες της επιχείρησης.

41. Επιβάλλεται η συνεργασία των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των ενώσεων των μεταναστών με στόχο την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μεταναστών και των πολιτών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στο έργο των συνδικάτων και άλλων αντιπροσωπευτικών δομών του εργασιακού χώρου.

42. Οι εκπρόσωποι των εργοδοτών και τα συνδικάτα οφείλουν να μεριμνούν ώστε να μην συνιστούν έμμεση διακριτική μεταχείριση για τους μετανάστες και τους πολίτες με μεταναστευτικό υπόβαθρο οι διαδικασίες μείωσης του προσωπικού και απόλυσης. Επιβάλλεται η στενή παρακολούθηση αυτών των διαδικασιών απόλυσης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν στηρίζονται στην εθνικότητα, στη φυλή ή στην καταγωγή του μισθωτού.